

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inzerati petič vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 1 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Politika v slikah.

Prva slika: V Zagreb pridejo slovenski planinci, srbski planinci, da prisostvujejo proslavi Hrvatskega planinskega društva. Kot pristaši države so mnenja, naj se bledavstvo čimprej zlije v nacionalno in duševno zajedništvo. Zato predlagajo Hrvatoma osnutek saveza planinskih društev iz cele države. Tu ni nasilja zraven, gre samo za dobro organizacijsko idejo, gre za edinstvo planinske akcije v Jugoslaviji in za gojitev skupnega planinskega duha. Turizem bodi v celi državi eden in se razvijaj sistematično po točnem in soglasnem načrtu vseh prizadetih čimitelev. En planinski savez za celo državo! Hrvati, zastupljeni po plemenski mržnji, odklonijo razgovor o ideji planinskega saveza. Za idejo vidi Pribičevića in veliko Srbijo, vidi strahove, ki si jih sami izmišljajo. Vemo pa, kaj to pomeni! Hrvati odklanjajo savez, ker se boje njegovega blagodejnega in približevalnega vpliva. Hočejo izolacijo, hočejo razstavek z brati Slovenci in Srbi.

Druga slika: V Zagrebu zboruje skupščina velike sportne organizacije. Savez že obstoja pet let. Kot v vsaki organizaciji, imamo v savezu upravne nedostatke, toda ideja je tu in zdrava! Sportniki iz cele države spadajo v en savez. Življenje in sportno delovanje nastavlja vprašanja, ki se tičejo sportnikov iz cele države. Pridejo Hrvati in pravijo, naj se razide savez ter naj se ustvarijo plemenski savezi, slovenski, hrvatski, srbski, pri čemer pa ne povedo, kako naj se ti savezi parcelirajo in katera področja naše države naj jim prisodimo. Zopet vmešavanje politike v čisto strokovno organizacijo s čistimi sportnimi idejami. Mesto upravnega in organizacijskega izboljšanja, analize dejanskega stanja in pozitivne upravne kritike, slepo verovanje v plemenski šovinizem, strast in mržnja do vsega, kar nas druži in zbližuje in kar nas tudi človeško zlija v bratsko zajedništvo. Rekli bomo, da je plemenska strast in mržnja, da je nova plemenska vojna, ki ne vidi brata, ki neče z njim živeti v zajednici dela in življenja, nemoralna in posledica moralne politike.

Tretja slika: Pevska društva, slovenska, srbska, hrvatska začutijo potrebo edinstvene organizacije. Ljudje, pevci in pevke si pravijo, zakaj bi se pevci ene države ločili, zakaj bi odklonili pevski savez, ki naj ščiti naše skupne interese ter nas prepreka s skupnimi umetniškimi stremenji ter s skupnimi nastopi in v notranjosti in v zunanjosti države. Ustanovitev saveza je posledica strogo umetniškega vida ter potrebe zblizanja in medsebojnega spoznavanja. Pridejo zopet renitentni hrvatski ekzaltiranci ter propovedujejo ustanovitve plemenskega saveza ter gladki odklon jugoslovenskega pevškega saveza. Zopet iz plemenskih ozirov brez vsakega stvarnega, umetniškega ali pevškega kriterija. Ljudje naj se izolirajo tudi na stvarnih, kulturnih področjih, politični avtonomizem in federalizem naj se zanese tudi na kulturno polje in naj se prebivalstvo Jugoslavije razblijni v nacionalno babilonsko zmedo. Bog ne da sporazuma na kulturnem polju, zblizanja in skupne organizacije!

Četrta slika: Jugoslovensko Solstvo vabi brate Hrvate v skupno sokolsko organizacijo. Zopet plemenska renitentnost in upornost, ki se protivi bratski sokolski ljubavi in potrebi enotne organizacije celokupnega jugoslovenskega Sokolstva. Raje plemenska mržnja ter zahrbtni cilj ustvaritve plemenske garde pokvarjenih tipov!

V takih slikah se nam pred očene nezmišelnost sedanje politike v Jugoslaviji, se nam predstavljajo posledice »sporazuma«, ki je v bistvu vprašanje razjedanja tega, kar se je že doslej zjedilo in kar naj gre narazen ne radi kake zmiselne ideje, marveč radi plemenskega egoizma, radi sebičnega demagoga, ki hoče živeti od svoje federalistične Jugoslavije. Na eni strani vseobijemajoči nacionalni idealizem pristašev skupne države in skupnega javnega in kulturnega življenja, na drugi strani zagovorniki plemenske sovražnosti vseh proti vsem. Radi česa in čemu??

Živahne konference.

Prve vesti o novih političnih kombinacijah. — Notranji minister napram Orjuni. — Izvajanja hrvatskih šovinistov.

— Beograd, 10. septembra. (Izv.) V Beogradu postaja zopet živahnejše. Pričele so se intenzivne konference raznih politikov, ki skušajo ustvariti teren, da se izvede načrti za novo vladno kombinacijo. Za koncentracijsko vladno se ogrevajo nekateri radikalni krogi, ki stoje blizu radikalnemu listu »Vreme«.

Politični krogi so včeraj posebno smotili razgovore v radikalnem klubu. Po dolgem času je včeraj popoldne prišel v radikalni klub narodne skupščine Nikola Pašić. Najprej se je razgovarjal s klubskim predsednikom dr. Markom Gjurišićem, klubskim tajnikom dr. Vojo Janjićem in Krstom Miletićem. Po teh razgovorih je Nikola Pašić povabil k sebi predsednika narodne skupščine Ljubo Jovanovića. Razgovor med obema radikalnima voditeljema je trajal nad eno uro ter je popoldne postal predmet raznim političnim komentarjem. Nekateri trdijo, da je bil sestanek v zvezi z »novo politično preorientacijo«, z »novo politično kombinacijo«, si jo žele ustvariti nekateri radikali. Vesti o tej novi kombinaciji je treba smatrati kot poskusne balone.

Popoldne so bile tudi zanimive avdijence na dvoru. Kralj je sprejel v daljših avdijencah nekatere ministre, med njimi notranjega ministra Nastasa Petrovića, katerega avdijenca je trajal od 16. do 18. popoldne. Nato je sledila v ministrskem predsedstvu konferenca ministrov, ki je trajala do 20. zvečer. O dopoldanski avdijenci vojnega ministra trdijo, da ni bila zgolj formalnega značaja, da vojni minister ni kralju toliko poročal o zadevah svojega resorsta, več pa o političnih stvarih in zlasti o pojavih v vojski. Veliko senzacijo vzbuja danes že sredi razširjena, a doslej še vedno ne demantirana vest o vabilu, da so pozvani na dvor Nikola Pašić, Ljuba Jovanović in Svetozar Pribičević. Ta vest doslej še ni potrjena.

Po končanem dobro uspelem shodu v Novem Sadu so se člani Orjune mirno in brez vsakega incidenta vrnili v svoje kraje. Večje število članov Orjune iz Slovenije je posetilo našo

prestolico, kjer so bili prav iskreno in pristržno sprejeti. Vesti o nekakih sestankih s Srnao se ne potrjujejo. Formalnih sestankov med obema tema organizacijama ni bilo. Posebna deputacija Orjune je včeraj posetila notranjega ministra Nastasa Petrovića ter ga naprosila za pojasnila, v koliko so resnične povsod razširjene vesti o skorajšnjem razpustu Orjune. Notranji minister je deputaciji kratko in lakonično odgovoril, da je vlada odločena izvesti gotove sklepe takoj, kakor hitro bi kaka nacionalistična organizacija kršila javni red in mir. Notranji minister tudi zagovarja stališče, da nima nobene privatne organizacije pravice si lastiti obrambe države. Ministrstvo odgovor je vzela deputacija na znanje.

Beogradsko javnost danes zelo razburja vesti, ki prihajajo iz Zagreba, Hrvatskega Primorja in ostalih krajev Hrvatske in Slavonije. Postopanje hrvatskih šovinistov je vedno drzejše in nasilnejše. Povsod je čuti protidržavne vzklake. Radičevci dvigajo glave in napadajo mirne jugoslovenske državljane. Pri nedeljskih napadih na jugoslovenske nacionaliste v Osijeku so napadalcii vzklicali: »Doli kralji, doli monarhija! Živel Radić! Živela republika!« Osijejska policija je včeraj aretirala z velikimi težavami dva glavna napadalca, ki sta težko ranila Sarkanjaca.

Danes jutraj je prispelo v Beograd poročilo o novih spopadih med hanaovci in Jugoslovenci. Poročilo kratko veli: Danes okoli 1. ponoči je 50 oseb broječa tolpa hanaovcev vdrla v lokal, kjer so imeli jugoslovenski nacionalisti svoj sestanek. Ti so hoteli napadalcem zabraniti vstop. Prišlo je do ostrega in krvavega konflikta. Potisnjeni iz lokala v bližnji park so začeli šovinisti streljati. Razvila se je prava bitka. Težko ranjena sta bila: 1 hanaovec in 1 orožnik. Orožništvo je končno preprečilo nadaljno borbo ter napadalce razgnalo.

Največje ogorčenje vzbuja tu vest, da so hrvatski Sokoli na svojem zletu v Crikvenico sneli s parobroda »Lav« državno zastavo ter obesili hrvatsko.

Stjepan Radić je zadovoljen z vladno Ljube Davidovića?

Radićeva propaganda v Prekmurju in Medijmurju. — Radić o sporazumu s Srbi.

— Zagreb, 10. septembra. (Izv.) Vodstvo HRSS je za nedeljo in ponedeljek razvil povsod na Hrvatskem, v Slavoniji, v Medijmurju in celo v Prekmurju živahno propagando ter je stranka priredila nad 20 javnih shodov in sestankov. Stjepan Radić je za te dni odšel na agitacijsko potovanje po Medijmurju ter je govoril na shodu v Prelogu o političnem položaju. Tega shoda se je v znanem številu udeležilo kmečko prebivalstvo dolnega Medijmurga. Radićevi agitatorji so na ta shod pripeljali mnogoštevilne množice. Ponekod so govorili, da se bo na tem shodu proglasila republika in da to svečano prireditve poseti sam Radić. Radić je v resnici v svojem kratkem govoru najprej razlagal veliki pomen človečanske ideje, kmečke samozvesti in republikanske vesti. Poveljeval je duh hrvatske samostojnosti. Pod zaščito republikanske ideje se zbira hrvatski narod k samostojnemu delu. Pozneje je na shodu ponovno povzel besedo ter je s posebnim naglasom omenjal, kakšna in kolika je razlika med sedanjo Davidovićevo parlamentarno vladno »sporazuma, zakonitosti in poštenosti« in med Pašić-Pribičevićovo vladno »nasilja, brezzakonitosti in korupcije«. Vzklilnil je med drugim: »Živel Davidović! Živel Nastas Petrović!« Temu vzkliku se je odzval ves zbor. Na Radića so zborovalci postavili štiri glavna vprašanja o političnem položaju. Radić je odgovarjal: 1. Ali se more Pašić še povrniti na vladno? — Parlamentarnim putem ne! 2. Ali se more doseči parlamentarnim putem sporazum med Srbi in Hrvati? — More in se mora. 3. Kako se izboljša hrvatska uprava pod novo vladno? — Tako, da se bo vodila iz Zagreba in da se bo

v Zagrebu zbiralo vse, kar se ne more pravilno ali nikakor reševati v Beogradu in da bo to pripravila za iskren, pošten in trajen sporazum s Srbi. Pošteno inteligenco je treba sprejeti s polnim zaupanjem in z vso iskrenostjo in danes ali jutri ji moramo dati tak položaj, da bo popolnoma svobodna v svobodnem narodu.

Za praznik so sklicali radićevski agitatorji po Prekmurju veliko zborovanje v Pucince. Napovedani so bili govorniki iz Zagreba. V resnici je prišel tajnik HRSS dr. Perner iz Zagreba. Shod je bil zelo klavarno obiskan in so večino tvorili pristaši drugih strank. Dr. Perner je razlagal republikanski program svoje stranke, kar je zbor vzel zelo apatično in brez vsakega navdušenja za Radića na znanje. Radićevci v Prekmurju napenjajo vse sile, da bi prebivalstvo organizirali v svoji stranki.

Važne spremembe v diplomatskem zboru.

Definitivna vpokojitev nekaterih diplomatov.

— Beograd, 10. decembra. (Izv.) Listi so že pred tedni poročali o važnejših spremembah v našem diplomatskem zboru, ki jih namerava izvršiti sedanja vlada v smislu svojega programa. Te spremembe zadevajo v prvi vrsti ona vodila diplomatskega mesta, na katerih je naša vlada najbolj interesirana glede mednarodne politike. Vaš dopisnik je danes izvedel iz zanesljivega vira, da bo te dni podpisan kraljev ukaz o definitivni vpokojitvi nekaterih diplomatskih zastopnikov, Vpo-

kojeni bodo: Milutin Jovanović, poslanik in pooblaščen minister v Bernu, Jovan Marković, poslanik v Atenah, Voja Antonijević, poslanik in pooblaščen minister v Rimu, dr. Miroslav Spalajković, poslanik in pooblaščen minister v Parizu, pred vojno v Petrogradu na carskem dvoru, Tiča Popović, poslanik in pooblaščen minister v Budimpešti, preje na Dunaju, Milan Mилоjević, poslanik in pooblaščen minister na Dunaju, preje v Budimpešti, ter Tresić-Pavičić, poslanik v Washingtonu.

Naš poslanik v Bukarešti Čolak-Antić bo premeščen na drugo mesto. Definitivno še ni znano, katere diplomatske osebnosti bodo imenovane na izpraznjena mesta. Začasno bodo vodili posle dotičnih poslanstev pri njih nameščenih poslaniških uradniki.

— Beograd, 10. septembra. (Izv.) Vlada je prejela oficijelno obvestilo, da se zunanji minister dr. Voja Marinković in trgovski minister dr. Ilija Šumenković vrneta v četrtek 11. t. m. iz Ženeve v Beograd, ker so končane plenarne seje Društva narodov in sedaj poslujejo je posamezne komisije. Zunanji minister bo takoj po prihodu predložil kralju v podpis ukaz o novi razvrstitvi našega diplomatskega osebja.

Angleške trg. zbornice proti odobrenju pogodbe z Rusijo.

— London, 10. septembra. (Izv.) Vse najuglednejše trgovske korporacije so začele odločno akcijo proti odobrenju s sovjetsko Rusijo sklenjene pogodbe od strani parlamenta. Velike trgovske zbornice v Manchesteru, Glasgowu in Birminghamu so sprejele na svojih zborovanjih dnevi red, ki protestira proti ratifikaciji pogodbe z Rusijo in soglasno sprejema resolucijo, ki navaja gospodarsko-finančne razloge za odklonitev pogodbe. Zbornice bodo odposlale svoje resolucije vsem članom vlade, poslanski zbornici in začele tudi s posebno intervencijo pri liberalih in konservativcih, vsled česar je položaj sedanje delavske vlade zelo težaven.

V obrambo gospodarskih in trgovskih interesov Anglije navajajo resolucije trgovskih zbornic, da se ta pogodba ne sme odobriti, ker je kvarna trgovskim interesom Anglije, zlasti v onih točkah, ki zadeva pogojno priznanje dolgov starega režima od strani sovetov, ki ne ureja točno razpolaganja angleških trgovskih terjatev in ki ne ustvarja določenih mej ravnopravnosti angleških trgovcev in onih Rusije. Zveza manufakturnistov v Birminghamu je tudi odločno protestirala proti temu, da bi se dovolilo mednarodno posojilo Rusiji.

VOJAŠKA KONTROLA V NEMČIJ.

— Berlin, 10. septembra. (Izv.) Novos imenovana vojaška kontrola je včeraj pričela z napovedano kontrolo o orožju in municiji. Pregledala je nekatere municijske tovarne. Kontrola je bila izvedena mirno in brez vsakega incidenta pod varstvom državne policije.

Sanacija Madžarske.

— Ženeva, 10. septembra. (Izv.) Druga komisija Društva narodov je včeraj pričela razpravljati o sanacijskem načrtu glede Madžarske. Zastopniki Italije, Francije, Jugoslavije, Poljske in Českoslovaške so izrazili v iskrenih govorih svoje zadovoljstvo, da se pričinja uresničevati pod zaščito Društva narodov sanacijski načrt za gospodarsko in finančno obnovo Madžarske. Vsi se trdno nadejajo, da ta načrt uspe. S skupnim sodelovanjem Društva narodov bo omogočeno, da bo mogla Madžarska stopiti v tesne gospodarske stike s sosednimi državami. Zastopnik Madžarske se je zahvalil Društvu narodov za njega izdatno in moralno pomoč.

KRVAVI BOJI V AFGANISTANU.

— Lahore 9. sept. Po poročilih iz Afganistana je prišlo v okraju Khost med sovjetskimi četami in uporniki do dveh krvavih spopadov. V prvi bitki so izgubili uporniki 800 mrtvih, v drugi pa 500. V drugi bitki je padel tudi načelnik štaba sovjetske armade.

PERO C.:

Mladina v Sokola!

Naša mesta se bodo v najkrajšem času zopet napolnila z mladino, ki bo prišla v šole. Ta mladina, pozivljena po počitnicah, med katerimi ji je bilo po večini dano, da se je gibala v prosti naravi, bo stala pred novimi načrti za novo šolsko leto. Gotovo je, da ji mora biti prvo v teh načrtih, kako zadostiti svojemu glavnemu poklicu, t. j. izpolniti obveznosti napram šoli v najboljši meri. Za tem pa pride potrebna in koristna zabava, ki naj ji osvežuje duha in krepiti telo.

Mnogo je med nami organizacij, ki imajo namen, da mlade ljude ne samo zabavajo, temveč tudi telesno in duševno krepi in izpopolnjujejo. Npr. šajmo se, katera izmed teh organizacij je tako glede duševne kot glede telesne vzgoje primerna za našo mladino. Ni nam treba mnogo premišljati o tem, temveč stopiti nam je treba samo na prag naših sokolskih telovadnic in videli bomo, da je to najbolj pripraven prostor, v katerem naj bi se v prostem času zbirala naša mladina od ljudskošolskega učenca in učenke do univerzitetnega slušatelja in slušateljice.

(Dalje na drugi strani.)

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Skurete 13 mm I, II, fr. vag. Kranj bl. 800; deske 20 mm I, II, III, fr. meja bl. 690; remeljni 70/70 I, II, III, fr. vag. naklad. postaja Gor. bl. 625; letve 20/40, I, 2, 3, fr. nakl. post. Kranj bl. 500; lipovi plohi 54 mm od 14 cm šir. meja 23 cm, fr. meja bl. 900; hrustovi plohi od 1.50 m naprej, dolž 14 cm, širina na deb. 26, 30, 40, 60 in 80 mm meja 30 cm, fr. meja bl. 1.100; orehovi plohi od 1.50 m dolž, naprej, deb. 30, 40, 50, 60, 70 mm, od 14 cm naprej meja 28 cm, fr. meja bl. 2100; hrast, okrogel les od 2.50 cm dolž naprej 30 cm premera, fr. naklad. post. bl. 400; drva suha bukova 1 m dolž, fr. naklad. slov. postaja 3 vag., den. 28, bl. 29, zakli. 28; oglije la vilano, fr. meja den. 123;

ŽITNI TRG

pšenica domača, fr. Ljubljana den. 375; pšenica bačka, fr. bačka postaja bl. 365; oves bački, fr. bačka postaja bl. 275; koruza bačka, fr. bačka postaja bl. 295; krompir uzančni, fr. gor. postaja, I vag. den. 110, bl. 116.25, zakli. 116.25; laneno seme par. Ljubljana den. 675.

Ostalo blago.

Suhe gobe po kakovosti 46—52, fižol ribničan freo Ljubljana 570, fižol prepelčar freo. Ljublj. 500 mandalor 440, vino belo, dol., štaj., hr., po vzorcu 700.

Efekt: 2½% drž. rente za vojno škodo 117—122, Celjska pos. 210, Ljubljanska kred. 225, Merkantilna 118—122, Prva hrv. šted. 918, Slavenska banka 103—108, Strojne tov. liv. 164, Trboveljska prem. 480—500, Združene papirnice 123—130, 4½% kom. zad. dež. banka 93.

Zagrebska borza.

Dne 10. septembra. Sprejeto ob 13. Devize: Curih 14.25—14.35, Pariz 4—4.05, Praga 226.50—229.50, Newyork 75.80—76.80, London 326.90—339.90, Trst 331.50—334.50, Dunaj 0.1063—0.1083.

Valute: dolar 74.625—75.625. Efekt: 7% invest. pos. 1921. 63—64 2½% drž. renta za ratnu štetu 114—117, Ljubljanska kreditna 220—240, Centralna banka 32—33, Hrv. esk. banka 118—119, Kreditna banka, Zgb. 122—123, Hipotek. banka 59—60.50, Jugobanka 112—113, Prastrediona 915—920, Slavenska banka 105—106, Eksploatacija 100—105, Drava d. d., Osijek Sečerača, Osijek 925—940, Isis d. d. 58—65, Gutman 1000, Slaveks 250, Slavonija 82—86, Strojne tov. 150 Trboveljska 480—485, Veveče 123.

Inozemske borze.

— Curih, 10. septembra. Današnja borza: Beograd 6.90—7., Praga 15.95, Newyork 5.33, London 23.70, Pariz 28.17, Berlin 1.265, Dunaj 0.007525.

— Trst, 10. septembra. Predborza: Beograd 30.05—30.15, London 101.70—101.85, Pariz 120.75—121.25, Newyork 22.825—22.875, Curih 429—431, Dunaj 0.0318—0.0320, Praga 68—69.30.

— Dunaj, 9. sept. Devize: Beograd 928—932, London 314.700—315.700, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3712—3728, Praga 2125—2135, Curih 13.305—13.355, — Valute: dolar 70.460—70.860, dinar 925—931, lira 3105—3125, češka kruna 2117—2133.

Odvč bi bilo na tem mestu obširno govoriti o pomenu in namenu sokolske telesne vzgoje. Odvč bi bilo povdarjati sokolske namere glede duševne vzgoje. Če kje in v katerem društvu, se gotovo v Sokolu zasleduje sistematično cilji, da se oboja vzgoja harmonizira in dovode do najvišje dosegljive točke. Odvč bi bilo vpraševati, ali je ta vzgoja naši mladini potrebna, ali je koristna. Odgovorimo si samo na dvojce: mestno življenje po mnogokrat nezdravih in glede higijene vsaj pomankljivih stanovanjih. Dnevno mnogourno posejanje po šolskih klopih in naporno učenje. Ali vse to ne križi po tem, da je treba mladencu in mladenki vsaj nekaj ur na teden zdrave telesne vežbe? Ta pa temelji ravno v sokolskih telovadnicah na sistematično urejenih principih.

Kaj pa glede duševne vzgoje? Naš čas zahteva globokih sro, močne volje in bistrega duha. Naš čas zahteva posretnih ljudi, naš čas zahteva domovino

ljubečih ljudi. Vse to in takih ljudi pa nam hoče vzgojiti ravno Sokolstvo, ki hoče iz svojih telovadnic napraviti prave ljudske šole za domovino ljubečo, zdravo, duševno močno in idealno mladino.

Čas je že bil in je, da nehamo tarnati nad pokvarjenostjo povojnega časa. Začnimo, kjer še nismo začeli — delati!

Veliko dela nas čaka, bratje in sestre, to jesen v tem, da kažemo mladini in staršem pot do vsakemu pošteno mislečemu odprti vrati naših telovadnic. Zato na delo vsi, ker poklicani smo vsi, da vodimo, vzgajamo in delamo. Saj je to tudi eden izmed lepših naših sokolskih poklicev, katerega ne smemo zanemarjati.

Pa ne samo to! Ne samo pripeljati kolikor največ mogoče mladine v naše telovadnice, temveč tudi tam med njimi ostati in delati!

To naj bo naša naloga letošnje zimske sezone!

Velika kovinarska stavka v Avstriji.

24.000 stavkujočih. — Kriza v avstrijski industriji.

— Dunaj, 10. septembra. (Izv.) Spor med kovinarji in podjetniki je vedno ostrejši. Število stavkujočih naraslo. Včeraj je moralo zopet več podjetij ustaviti svoj obrat. Predsedstvo avstrijskih strokovnih organizacij je na svoji konferenci odobrilo poročilo kovinarjev o položaju in ugotovilo, da ne gre samo za mezdne difference in za spor o kolektivni pogodbi, marveč da nameravajo podjetniki prirediti boj proti drugim v zadnjih letih priborjenim delavskim pravicam, osobito so podjetniki zopet skušali osporiti osemurni delavnik ter izpodbiti socialne pravice delavstva.

Predsedstvo strokovnih organizacij opozarja vse delavstvo in privatne nameščence, da se borba kovinarjev lahko v kratkem spremeni v splošno borbo delavstva in nameščencev.

V industrijski palači so bila včeraj pogajanja z nameščenci, ki zahtevajo novo kolektivno pogodbo. Pogajanja so ostala brez vsakega pozitivnega rezultata. Nameščenci zahtevajo splošno povišanje plač.

Včeraj so ta podjetja ustavila obrat: Brown-Boveri 521 delavcev, Siemens & Halske 1337, Felten 358, Kabelind Radioindustrie A. G. 418 in druge tovarne.

— Dunaj, 10. septembra. (Izv.) Kriza v kovinarski industriji je stalizirana. Voditelji strokovnih organizacij izjavljajo, da more resolucija industrijske težke služiti za temelj sporazuma.

Politične vesti.

— Sklicanje okrožnih skupščin v Srbiji. V notranjem ministrstvu je podprisan ukaz o sklicanju okrožnih skupščin v Srbiji in Črnigori. Skupščine se sestanejo 20. septembra. Sklicanje skupščin temelji na starem srbijskem zakonu in se skljuje skupščine, ki so bile izvoljene že leta 1911. V političnih krogih je ta ukaz izzval ogorčenje in ostro kritiko, ker je ukaz v nasprotju z določili vidovdanske ustave. V vladinih krogih razmišljajo tudi način, kako naj bi na Hrvaškem in v Slavoniji začele poslovati županijske skupščine. Za te kraje bo vlada sklicala županijske skupščine na podlagi zakona iz leta 1866, kateremu zakonu se bodo pridružila gotova določila.

— Prepovedani komunistični shodi. Notranji minister je izdal novo odredbo na vse podrejene politične oblasti, da so vsi komunistični shodi prepovedani.

— Kongres zemljoradniške stranke se bo letos vršil v Beogradu 28. in 29. sept. S kongresom bodo združene velike manifestacije in povorke seljaškega naroda. Zemljoradniški klub bo na tem kongresu zavzel definitivno stališče k Davidovičevi vladi.

— Velizar Jankovičeva izjava. Beogradska »Samouprava« prinaša izjavo bivšega ministra dr. Velizarja Jankoviča, v kateri odgovarja na znane korupcijske obtožbe sedanjega vlade. V izjavi pravi Jankovič, da je celih 10 let ministrovanja deloval v smislu zakonov in za interese države, da nima niti santima v inozemstvu, da dovoljuje vsaki komisiiji, naj pregleda in razvidi višino njegovih dohodkov in da je končno pripravljen stopiti pred vsako sodišče, častno, parlamentarno, državno ali redno sodišče in odbiti vse napade na svojo čast.

— Sovjeti se pripravljajo. Iz Moskve poročajo: Boljševiki so danes bili zaposleni s pripravi za »svetovno revolucijo« kakor kadarkoli poprej. Izvrševalni odbor komunistične internacionale in politični odbor komunistične stranke SSSR izvršujeta neprestano z vso naglico priprave. Kakor se čuje, so boljševiki že izdelali vojni črtež še za to jesen. Organizirali kanijo komunistične izgrede, stavko in nemire na Estonskem, Lotiškem, Nemškem, Poljskem in Francoskem. Vrhutega pripravljajo boljševiki komunistični prevrat na Bolgarskem ter na Grškem, Romun-

skem in v Jugoslaviji, kjer se zanašajo na Radičev skupino. V izvrševalnem odboru komunistične internacionale se je sestavila komisija, v kateri sede, kakor preizkušene osebe, poljski, lotiški in bolgarski komunisti. V imenovanji komisiji je osredotočena ideološka priprava ter obrazložba komunističnega gibanja na Poljskem, Lotiškem in Bolgarskem. Boljševiki imajo te tri države za najpripravnejše torišče svojega nastopa. Zanašajo se na prevrat v Bolgariji, ki ga bodo izvršile neke noč tajne organizacije, na Lotiškem stavijo svoje nade na organizacijo ondutih komunistov, a na Poljskem na finanč. težkoče in razno delovanje sovjetskih tolp v obmejnih krajih. Komunistična internacionala je prosila sovjetske ljudske komisarje izredne podpore za vzdrževanje komunističnega gibanja v sosednih državah.

— Slovaški glas o dr. Kramaru. »Slovenske Novine« prinašajo uvodnik o dr. Kramaru: Kar se tiče dr. Kramarja, proglašamo, da ga smatramo tudi za našega političnega voditelja, zakaj, samo ta ideja, ki jo on oznanja, je v moči, zagurati obstoj naše države in daje možnost, živeti vsakemu občanu v naši republiki brez razlike narodnosti, vere in stanu. Dr. Kramar je določen za zgodovinsko vlogo ter v to, da bi raztrošene Slovane zbral pod en prapor in vsled tega morajo biti slovaški seljaki prvi, ki si osvoji isto idejo, za katero je dr. Kramar že toliko trpel, bil na smrt obsojen, kajti boril se je neustrašeno proti Avstrijem in Madžarom za pravice Slovkov in Čehov. Na dr. Kramarja čaka na Slovaškem velika naloga in pa to, da bi odstranil vse zlo, ki so ga nagradili agrarci in socialni demokrate, kar ne bo nič lahko.

— Mirovna nagrada ameriškega filantropa. Ameriški filantrop Edward Filene je poklonil fond 10 milijonov dolarjev Društvu narodov za natečaj najboljšega dela in najboljše ideje o miru. Iz Nemčije je bilo poslanih nič manj kot 4200 del in razprav, iz Francije pa 4000.

— Konferenca makedonskega komiteja. V čustvenem okolju, v selu Bakovo se je pred dnevi vršila širska konferenca makedonskega komiteja, katero so priredili člani vojne lige. Konferenci so prisostvovali odborniki osrednjega makedonskega komiteja, vojvode, nadzorniki, višji bolgarski oficirji, štirje odposlanci kosovskega komiteja in dva zastopnika Cankove vlade iz Sofije. Konferenco je otvoril znani Protogorov. Naglašal je, da bo makedonski komite nadaljeval borbo za osvoboditev Makedonije. Nadalje je izjavil, da zavzema nova jugoslovenska vlada napram akciji makedonskega komiteja povsem pomirjivo stališče in da dnevi federativnih avtonomij zarobljenih narodov niso daleč. Makedonski komite se zadovoljuje z administrativno borbo, ki jo predlaga Radič za Hrvatsko Črnogoro in Makedonijo. Vpadi komitaskih čet se začnejo ustavljati. Nadzor nad makedonskimi pokrajini pa bo komite še nadalje vršil s pomočjo in s počejanjem številnih takozvanih »izvršiteljskih trojck«, ki bodo brezobzirno pobijale jugoslovenske državljane, ki nasprotujejo borbi za avtonomijo Makedonijo. Protogorov se je dotaknil tudi atentatov na naše vojvode Sokolarskega in Palčaja ter izjavil, da bodo izvršiteljske trojke tudi v bodoče pobile nasprotnike akcije makedonskega komiteja. »Zahtevamo prosto pot, da organiziramo makedonski narod.« Po tem govoru so se predstavili konferenci odposlanci kosovskega komiteja. Odposlanci so izrazili željo, da se čim tesneje spojitjo z makedonskim komitejem in so obžalovali, da se niso izpolnili pogoji dogovora, sklenjenega v Albaniji s Čauljem.

Izored sodišča.

Ljubljanska porota.

V torek ob 9. uri dop. se je pričelo jesensko zasedanje ljubljanske porote. Za sodišča, ki se bo nadaljevalo še prihodnji teden. Prvi slučaj je bil uboj v Slapah.

Obtoženeц je bil 34-letni kmet Fran Jezek iz Slap pri D. M. v Polju. Praznik 29. maja t. l. je posvetil obtoženeц temeljito alkoholu. Že dopoldne je izpil več meric »ta grenkega«, potem pa sta si napravila s sopivcem kar 2 litra žganja iz Spirita in pelina. Proti večeru sta se obiskala Blažev vinotoč. Popila sta še par litrov vina. V vinotoč je prišlo 7

fantov iz Vevč, ki so mirno pili zase. O obtožencu je znano, da je zelo vdan pijanosti ter postane v pijanosti nasilen. Bil je že večkrat kaznovan zaradi lahkih in težkih telesnih poškodb. Usodnega večera si je pozelel metanja. Pozval je iz fantovske družbe 24-letnega Ivana Porento, naj se gre z njim metat za stavo »štefane« vina. Spoprijela sta se dvakrat, a obakrat je Jezeka podrl Porenta na tla, kar je Jezeka tako razkačilo, da je zahteval še tretji spopad češ, če le hudič ni, bo takega baltarja zmagal. Fantje so Porentu odsvetovali, ker so opazili, da sega Jezek v žep. Vkljub temu sta se v temi na dvorišču še enkrat zgrabila ter se prerivala in suvala. Nenadoma pa je Porenta zakričal: »Fantje, bežimo, jaz imam že petnaest štihov!« Nato je začel bežati proti hiši Andrihbarja, z njim vred tudi ostali fantje, Jezek pa za njimi. Pri tem je Jezek dohitel Petra Snola ter ga sunil z nožem nad komolec, vendar se je Snolu posrečilo, da je nasilneža podrl na tla ter ga prijel za roko, v kateri je imel nož. Prihiteel je Andrihbar ter Jezeku izvil nož. Hudo ranjeni Porenta je kmalu obležal ter čez dva dni umrl v ljubljanski bolnici na notranjem izkrevljanju. Ubijalec je tekel k orožnikom ter javil, da je v Slapah enega zaklal. »Ni še mrtev, a bo kmalu crknil.« Obtoženi ni tajil, toda izgovarjal se je s popolno pijanostjo, da se prav ničesar ne spominja. Vse priče — bilo jih je okrog 20 — pa so izpovedale precej otežilo zanj. Tudi njegova simpatična mlada žena se ni odrekla pričevanju ter tudi ni skušala moža razbremeniti. Obtoženi se je zagovarjal, da mora piti, ker bi sicer ne mogel spat zaradi neprestanega glavobola, ki ga muči, odkar je bil v vojski parkrat ranjen. Oženjen je 6 let in ima tri otroke. Pihljatra dr. Robida in dr. Gostel sta izjavila, da je obtoženi duševno omejen, manjvreden, alkoholik in dedno obremenjen, ker so v njegovem sorodstvu bili samomorilci in slučajni blaznosti. Porotnikom je bilo stavljenih 8 vprašanj. Prvi dve glavni vprašanja (uboj in lahka telesna poškodba) so potrdili soglasno, dodatna vprašanja (duševna zmedenost, popolna pijanost itd.) pa zankali, nakar je bil Jezek obsojen na dve leti težke ječe in povrnitev stroškov. (Senatu je predsedoval viš. sod. svetnik Mladič, votanta sta bila sod. svetnika Janša in Keršič, drž. pravdnik Ogoreutz, zagovornik dr. Frlan.)

Tajna obravnava.

Popoldne se je zgaovarjal 14-letni Florijan Rustjan, doma iz Prevoji pri Brdu, zaradi zločina po § 127 kaz. zak. (oskrumba komaj 5-letne deklice). Rustjan je bil oproščen. (Zagovornik dr. Natlačen.)

Posilstvo.

Drugi dan, t. i. 10. t. m., so bile same tajne obravnave. Dopoldne se je zgaovarjal 17-letni zidarski pomočnik Viktor Habič iz Dobruja, da je dne 15. junija t. l. med potjo na neki njeni blizu Bizovika posilil 15-letno Ivanka Z. Oba sta bila aktivna člana ondotelega Orlovskega društva. Habič je bil po § 125 k. z. obsojen na 3 mesece strogega zapor.

Senatu je predsedoval sodni svetnik Jak Antloga, drž. pravdnik je zastopal dr. Lavrenčak, zagovornik je bil dr. Ravnihar.

Zopet § 127 k. z.

Sledila je tajna razprava proti 18-letnemu Ant. Dolčiču, 15-letnemu Jos. Novaku in 16-letnemu Iv. Črnjaku, vsi iz Zadobrove pri D. M. v Polju, obtoženi oskrumbe ozir. posilstva nad bebasto 14-letno Mar. Dolčič. Obravnava se je popolnoma nadaljevala. — Zagovornika dr. Ravnihar in dr. Zupanc.

Jerančič in Kristan pred poroto.

Prihodnji ponedeljek pride pred porotnike Jerančič, ki je osumljen znanega umora na Vodovodni cesti. Za torej in sredo je določena obravnava proti Kristanu, ki je obdolžen istotako znanega roparskega umora za Šmarno gor.

Iz Amerike.

LETOŠNJI VZGOJEVALNI TEDEEN.

Kakor vsako leto se bo tudi letos praznoval takozvani vzgojevalni teden (American Education Week). Ta teden je posvečen vprašanjem vzgoje in vsi činitelji, ki so v zvezi z vzgojo, ga proslavljajo z intenzivno propagando za ljudsko prosveto. V to svrhu je bil letos določen teden od 17. do 23. novembra. Vzporedno tedna se lahko dobi od federalne prosvetne oblasti (Commissioner of Education, Washington,

D. C.) Prosvetni urad bo kmalu izdal brošuro z nasveti glede proslave vzgojevalnega tedna.

POLETNI TABORI ŠOLSKIH OTROK.

Skoraj 50.000 otrok se sedaj nahaja v raznih organiziranih poletnih taborih sredi proste narave. Takih mladinskih »summer camps« je nad 600 v Združenih Državah. Skoro polovica otrok so dekleta. V vseh »kempah« se posveča posebna pozornost telesni rasti in zanimivemu ter prijetnemu treniranju v raznih »ednih opravilih. Skavti — dečki in deklice — in epake mladinske organizacije organizirajo te počitnice v oštorščih, katera so pravcat raj šolske mladine.

VZGOJA POHABLJENIH OTROK.

Glasom »Bureau of Education« je že petnajstletica vzrejenih držav potem posebnih zakonov poskrbelo za vzgojo pohabljenih mladine. Sedmorica izmed teh držav, namreč California, Connecticut, Iowa, Massachusetts, Nebraska, Ohio in Wisconsin, so ustanovile državne šole za vzgojo pohabljenih otrok. Šest držav, namreč Illinois, Michigan, Minnesota, Missouri, New Jersey in New York, dajejo državno podporo za ustanovitve posebnih razredov za take otroke. V državi Vermont sme šolska oblast poskrbeti za podučevanje pohabljenih otrok pri njih doma. V državi Oregon morajo šolski okraji, kjer živi eden ali več pohabljenih otrok, poskrbeti za njihovo vzgojo na način, ki je najbolj primeren za napredovanje njihove splošne vzgoje ali državljanskega oziroma poklicnega znanja.

Načelo ministerialne samovoljnosti

je začela uvažati nova vlada v naše javno in pravno življenje. Po tem načelu sme minister vse. Za gg. ministre naj ne obstojajo ustavni principi, zanje naj ne veljajo strokovne odredbe. Dovoljeno jim bodi delovati po intencijah partizanskih posredovalcev in po zahtevah svojih strankarskih organizmov. Če zahteva stranka ali somišljenik, da g. minister premesti tega ali onega učitelja, se mora nesrečni premestiti brez vsakega povišanja in na podlagi načela ministerialne samovoljnosti. Kršitve naših temeljnih zakonov so na dnevnem redu. Izvajajo se z najvišje strani, od tam, kjer je odgovornost de facto najmanjša. V času, ko se z naravnost peklensko zahrbtnostjo bliži čast neklih bivših ministrov in ko se vpije po protikorupcijskem zakonu, po poblihanju korupcije na najvišjih mestih državne uprave, uvažajo v Jugoslavijo načelo še gorostasnejše korupcije in reakcionarstva, načelo ministerialne samovoljnosti, ki sme izpremeniti ustavno določila in kršiti osnovne državljanske in državne zakone brez vsake sanacije in reparacije. Vzgled take kršitve temeljnih zakonov je nedarna odstavitev sodnika ljubljanskega stanovniškega sodišča, gosp. dr. Alojzija Gradnika, ki zavzema v našem kulturnem in pravnem svetu najuglednejše mesto. Minister za socialno politiko je tega moža, pesnika in pisatelja ter odličnega strokovnjaka pravnikar odstavil s stanovniškega sodišča in s tem direktno nastopil proti njegovi sodniški kvalifikaciji, ne da bi kakorkoli v temeljih ta nesrečni in protizakoniti brzolajni odlok. Ta primer vnebovpijoče protizakonitosti in ministerialne samovoljnosti naj si zapišejo tudi tisti klerikalni kulturni delavci za ušesa, ki so vpiji po podrumih, da je SLS za slovensko kulturo in za resnične njene kulturne tvorce. Minister socialne politike je na klerikalno zahtevo odstavil dr. Gradnika, torej na zahtevo stranke, ki se baha, da so ji tvorci naše kulture pri srcu. Pridružujemo se splošnemu ogorčenju proti najnovejšemu samopašnemu činu ministerialne samovoljnosti. Upamo, da bo te pravne zmede in ministerialne samovoljnosti kmalu konec!

Spomnite se nesrečnih žrtve povodnji v Polhovem gradu!

B. Grimshaw-G. Clavigny:

Gospodična kapetan.

Sakson je srečal svojo hčerko v Sydneyu. Bila je malo shujšala, toda popolnoma se je bila popravila od svojega nevarnega potovanja. Smehljala se mu je, kot da bi se ne bilo nič pripetilo. Viharni pozdrav ladijskega moštva je sprejela mirno in dejala, da ni prav nič pretrpela, ker je bila tu zdrava in rešena. Samo njena lepa obleka in njeni svileni pajčolanji so ji manjkali, tako je dejala. Mudilo se ji je spet odjadrati na morje in hiteti od otoka do otoka, zakaj ko je čakala svojega očeta, je našla nagel in gotov način, pridobiti si mnogo denarja.

Sakson je bil srečen, da jo je spet našel in ponosen radi čestitk, zakaj v pristanu so ga dobro poznali. Prisegal je, da ne bo nikoli več pil. Donahue mu je pač samo lahko odpeljal hčerko, ker se ni zanj zadostno brigal in ker je bil v svoji kabini, mesto da bi varoval njena krila. To pa ga ni oviralo, da je slavil svojo srečo z malo slavnostjo, ki je bila podobna onim, katere je imel rad, in ko je »Sibila« zapuščala pristan veselo hiteč po penečem se valovju, je bil Sakson že v svoji kabini zleknjen na posteljo. Rabil je tri dni, da se je iztrznil od slavnosti, ki jo je bil priredil na čast Vajiti.

Ko se je ladjla blizljala Petkovemu otoku, je samo vprašal svojo hčerko, ali ne bo tam izgubljala časa. Ko pa mu je odgovorila, da to ni njena naloga, ni spravežal naprej, temveč je pustil, da je delala po svoji glavi.

Ves čas, ko se »Sibila« radi brezvetrja ni gnila z mesta, se Sakson ni pokazal na krov. Vajiti pa je razdeljevala moštvo delo na krovu v teh dolgih dneh, ko ni bilo ničesar opraviti.

Naravno se je Harrys čutil močnejšega napram dekletu, odkar se ji je bila pripetila neprihita. Sicer ji ni rekel besede, toda kazal ji je v vsem vedenju, da je več kot ona. Delal ji je celo nasvete, kar pa nikakor ni zboljšalo niti medsebojnega razmerja. Vajiti ga je gledala uničujoče, in Harrys, ki je bil dobra otroška duša, je trnilno molčal. Vkljub temu pa je bilo njih razmerje napeto in Harrys se je norčeval s poveljnikom moštva nad Vajitinih načrti. Sedaj je lahko prokoral, da ji bo njena blazna lahkomišelnost neki dan še zelo škodovala.

Kaj je pač imela iskati na Petkovem otoku?

Čul je govoriti, da hoče tam iskati stare lobanje in kosti domaćinov, ki leže v podzemeljskih jamah že nebroj stoletij, in ko je Vajiti sedela na mostičku, sta Harrys in poveljnik moštva popravljala vrvi na krovu in se pogovarjala o njej ter previdno pazila, da ne čuje njunega pogovora.

— Zvedel sem nekaj novega, je dejal poveljnik staremu Grayu, ki je delal poleg njega, Sja-

bo v podzemeljske jame. Našla je kupca za stara okostja, starega nemškega učenjaka, ki išče prazgodovinske lobanje in jih prav dobro plača. Kaj vse bo še iznašla!

Gray je zmignil z ramami.

— Vedno denar, je dejal. Zadolovila naj bi bila, da je sedaj »Sibila« njiu last. Prebivalci Petkovga otoka so dirjali in saj veš, kako se vedo napram onim, ki prihajajo brskati po grobovih njih očiakov!

— Vem, vem, je dejal Harrys. Pojedo jih. Toda povem ti, da moje kože ne dobe, ker jaz ne pojdem tja.

— Jaz pa še manj. Kaj si misli, da hoče zaslužiti denarja s tako umazano zadevo!

— Zdi se mi, da rabi precej denarja. Potrošila je v Wellingtonu vse, kar ji je dal stari o kupčije z bliseri. Stanovjala je v hotelu Okcidentalu in si nakupila polno svilene šare. Škoda, da si bil bolan in nisi videl vsega tega. Bilo je naravnost smešno. Ves teden je nosila vsak dan nov klobuk. Bil je naravnost škandal.

— In čemu hoče denarja, če ga meče ven za toliko stvari?

Harrys, ki je bil prav dobre volje, je tiho dejal:

— Pariško obleko si želi!

— Pariško obleko! O... ta je pa lepa! Ali ji njene niso dovolj dobre?

— Menda že ne. Ali veš, da se delajo v Parizu najdražje obleke na svetu? To je dežela, kjer na-

vaden platnen jopč tisoč frankov. Za manj denarja tam sploh ničesar ne dobiš. Ona trdi, da znajo vse ženske v Papeeteju, Aucklandu in Sydneyu razlikovati na prvi pogled obleko, ki prihaja iz Pariza. Videla je to v modnih časopisih, ki leže po hotelskih mizah in zapazila je v gledališki igralnici, ki je imela pariško obleko! Si lahko misliš, da je od takrat vsa blazna. Tudi ona jo hoče imeti in dogodek na otoku Gobavev je ji tega ni izbil iz glave. V Evropi menda vse ženske svet nori za damo, ki ima pariško obleko, in jo občuduje.

— To je žalostno, je dejal Gray. Če bi imela eno teh oblek, bi je sploh ne mogla obeti, saj je prekrepla. Le poglej jo! Ni tako raščena kot so Francozinje, ki jih vidimo po modnih časopisih.

— To ji je vse eno in nič ne spremeni njenega mišljenja. Kakšne čudne narave je! Vedno si želi oboka. Jaz je predobro poznam domačine Petkovga otoka, da ne bi vedel, da se bo zadeva slabo končala... ali veš, da jo bo spremljal Pita na otok?

Pita je bil navaden mornar! Sakson ga je vzel na ladju v Atiju na Cookovem otoku, ker je bil sorodnik kraljice, Vajitine matere. Pita je bil lep, mlad in velik. Imel je široka pleča in njegove oči so bile polne miline, sicer je bil pa krvočlen in zahrbtn, kot vsi prebivalci otokov, ki so bili potomci morskarih roparjev in ludožrcv.

Pita je bil zaljubljen v Vajiti in Vajiti je včasih bila le preveč prijazna z njim.

Prvomestnikov govor.

Na veliki skupščini C. M. Družbe v Celju v nedeljo je imel prvomestnik gosp. Andrej Senekovič nastopni govor. Velečastite dame! Velečastni gospodje! Otvarjam 35. veliki skupščino naše šolske družbe, konstatiram upoštevajoč število prisotnih skupščinarjev, nje skopost ter Vas vse iskreno pozdravljam s prošnjo, da blagohotno vzamete na znanje poročila družinskih funkcionarjev o delovanju v preteklem letu, da o njem odkrito poveste svojo sodbo in stavite utemeljene nasvete, kako bi se moglo družbino delovanje še ugodneje razvijati.

Letos zbiramo po 38 letnem družbenem obstanku v Celju privrkat. Družbino vodstvo je sporazumno s celjskima podružnicama (moško in žensko) za letošnjo skupščino izbralo Celje, ker se mu dozdeva, da je to mesto najlažje in s najmanjšimi troški pristopno cilmetodarjem iz bivše štajerske, bivšega Koroškega, Prekmurja in deloma tudi iz bivše Kranjske, torej onim družbenikom, katerim v prvi vrsti želimo dokazati, da je C. M. družba še potrebna in kaj je v preteklem letu storila za razvoj slovenskega šolstva v obmejnih krajih naše države in za razvoj slovenskega šolstva sploh, tudi pri naših neodrešenih bratih.

V preteklem letu je družbino vodstvo bodilo po doslej začrtani poti in se ravna po doslej veljavnih smernicah.

Na lanskem veliki skupščini se je v vodstvenih poročilih poudarilo, da se mnogo ljudskih šol ob nemški in madžarski meji ne nahaja v takem razvoju, kakor je potreba v interesu države in slovenskega naroda, da njim manjka učil, knjižnic, raznih šolskih potrebščin, da se šolske občine, ki so pred prevratom bile vajene dobivati od nemškega »Schulvereina« in »Südmärker«, ali od Madžarov najizdatnejši podpor, sedaj za šole nočejo brigati, da so ljudje postali proti šolam apatični. Že lani se je naglašalo in poročila letos so to tudi potrdirila, da se na mnogih krajih od zunaj na ljudi direktno vpliva, da bi ljudje začeli sovražiti našo šolo in državo sploh. Taka agitacija ima uspeh posebno pri ljudeh, ki so pred prevratom bili nemškutarji ali madžaroni. Pripomniti pa moramo, da se med tamšnjim prebivalstvom nahaja tudi mnogo takih revežev, ki ne morejo za svoje šolske otroke nabavljati šolskih potrebščin.

Tu je družbino vodstvo začelo šole podpirati z nakupovanjem šolskih knjig in drugih šolskih potrebščin, dalje s podporami za boščinice in za napravo šolskih odrov itd. Za te namene je vodstvo doslej izdalo v gotovini v okroglem številu 50.000 dinarjev, poleg tega je za revne učence razpisalo okoli tisoč izvodov koledarja »Kraljevič Marko« in obilo šolskih knjig. V letu 1924. bodo te vrste podpore, so. deč po dosedanjih uspehih, še večje. To obljubujemo na podlagi razveseljivega dejstva, da so dohodki v zadnjem času začeli naraščati. Družbino vodstvo se je trudilo, da bi podružnice, ki so za časa svetovne vojne svoje delovanje ustavile in pozneje zaspele, vzbudilo k zopetnemu delovanju in da bi se ustanovile nove podružnice. V nekaterih slučajih se je to tudi posrečilo. Koncem leta 1923 je imela družba 76 delavnih podružnic, ki so vodstvu odposlale 116.928,84 dinarjev. Leta 1924. smo imeli v tem delu slovenskega ozemlja, ki spada k Jugoslaviji, 158 delavnih podružnic. Sedanje število je torej zdaj manjše. Vendar morem konstatirati, da v zadnjem času za zanimanje za C. M. družbo zopet narašča.

Leta 1923. je družbino vodstvo prodalo 3 svoja posestva, katera prav lahko pogrešamo in sicer stavbišče v Vodičji vasi na Koroškem, posestvo v Zupah (občina Sturje pri Vipavi), volilo dne 14. novembra 1915 umrlega posestnika Antona Poljšaka, in pritičilo hišico v Studenčih pri Mariboru. Stavbišče v Vodičji vasi je bilo namenjeno za slovensko šolo, za katero pa družba svojčas navzile kurkur na upravno odločbo ni mogla dobiti stavbenega dovoljenja. V sedanjih razmerah pa na ustanovitve zasebne slovenske šole itak ni misliti. Posestvo v Zupah sestoji iz parcel spajajočih v več občin in se je Ljubljani ni dalo ugodno upravljati. Hišica z vrtom v Studenčih je bila namenjena kot stavbišče za zasebno šolo, za katero pa družba svojčas tudi ni mogla dobiti stavbenega dovoljenja. Sedaj je tam zasebna slovenska šola nepotrebna. Hišica se je nahajala tudi v prav slabem stavbenem stanju. Sicer pa ima družba poleg prodane še drugo hišo s vrtom. Kupnino za prodana posestva je vodstvo deloma porabilo v kritje tekočih stroškov, deloma pa plodono naložilo, kar se vidi iz bilance za l. 1923.

V inozemstvu ima C. M. družba sedaj še tale posestva: a) v Tratu trinatistropno leto 1912. sgrajeno šolsko poslopje pri Sv. Jakobu, v katerem sta sedaj nastanjeni 5 razredna dečka in 5 razredna dekliška slovenska zasebna šola, ki sta v šolskem letu 1923—24 imeli 27 razrednih oddelkov s 1123 šolarji; hiši za otroški vrt pri Sv. Mariji Magdaleni v Škedenju, kjer sta nastanjena dva zasebna otroška vrtca; b) v št. Rupertu pri Velikovem enonadstropno šolsko poslopje s telovadnico, katero imajo šolske sestre do konca 1928. v najemu, ki so hotele tam otvoriti slovensko zasebno šolo, kar pa jim ni bilo dovoljeno. Poleg te šole imamo pritičilo hišo s vrtom, katero je svojčas družba sgrajala kot namenjavno stanovanje za učitelja družbine šole.

Zaslужne ovacije župniku Iv. Vrhovniku. Meseca junija t. l. je praznoval svojo sedemdesetletnico in svoj god mož, ki ima za C. M. družbo toliko zaslug kakor nihče drug, mož, ki je sprožil misel ustanovitve naše šolske družbe, ki je torej de facto njen ustanovitelj, dasiravno ni nikjer imenovan. Ta mož deluje za družbo ves čas njenega obstanka, torej 38 let; 14 let je bil njen agilen odbornik. Pri vsaki priliki je njen podpornik. Za družbo je spisal nebroj člankov in sedaj urejuje družbino publikacijo. Ta mož zasluži, da bi bil povsod imenovan, vendar se v svoji pobjednosti po-

vsod skriva. Ta mož je dični gospod Ivan Vrhovnik, župnik trnovski (viharne ovacije), ki je dasiravno duhovnik vstrajal pri C. M. družbi tudi v času, ko so gotovi krogi družbo najhujše napadali in hoteli jo proglasiti kot neko protiversko institucijo. Slava temu možu! V priznanje njegovih zaslug za našo družbo ga je velika skupščina leta 1910 izvolila častnim članom. Ob 70 letnici mu je družbin prvomestnik v imenu družbe ustumno častil.

Naše ljubljanske podružnice in nekateri prijatelji pa so izrazili svoje globoko spoštovanje in hvaležnost za njegovo neumorno plodono delovanje na ta način, da so nabrali kamne po 50 dinarjev za družbin obrambni sklad in sicer so nabrali: 1.) šentpeterska moška in ženska podružnica 210 kamnov 10.500, 2.) šentjakobsko-trnovska moška in ženska podružnica 128 kamnov 6400, 3.) I. mestna ženska podružnica 92 kamnov 4600, 4.) razni prijatelji 5 kamnov 250 Din. Skupaj 435 kamnov ali 21.750 Din.

Gospod župnik Vrhovnik sam je podaril 100 kamnov 5000 Din. Poleg tega pridelal I. mestna ženska podružnica ljubljanske srečolov, kojega čisti dobiček je namenjen za nabavo »Vrhovnikove knjižnice« za ljudske šole. Javljam, da je za Vrhovnikovo knjižnico že 5 vnanjih podružnic (ž. v Krškem, Gornjem gradu, ž. v Novem mestu, v Borovnici in Celju) vposlalo 1384,50 Din. Gospod župnik je prejel tozadevne diplome, družba pa 26.750 dinarjev, ki jih izkaže v bilanci za leto 1924. Ugotavljam, da te številke dokazujejo bolj kakor vsaka beseda, kako neizmerno spoštovanje uživa gospod župnik Vrhovnik v vseh slojih naše prebivalstva in kako znajo prijatelji C. M. družbe ceniti njegovo neumorno delovanje v prid družbi. Predlagam, da mu k 70 letnici telegrafično čestita tudi današnja velika skupščina s sledečimi besedami: »Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Celju vam k 70 letnici pošilja svoje čestitke ter izraža svoje globoko spoštovanje do Vas in iskreno zahvalo za vse, kar sta za C. M. družbo tekom njenega obstanka v svoji neprimerni in nesebični požrtvornosti storili. Bog Vas ohrani še mnoga leta!« (Frenetično ploskanje in par minut trajajoče ovacije.)

Dne 23. tm. je praznoval višji nadzornik, postajenačelnik in član družbinega vodstva, gospod Avgust Ludvik svoj god in petdesetletnico svojega rojstva. V njegovo počastitev so moška šentpeterska podružnica in postajna osebje nabrali za C. M. obrambni sklad 28 kamnov a 50 Din t. j. 1440 Din in poleg tega še znesek 500 Din, tozadevno diplomu izročili gospodu župniku, denar pa družbin blagajni, ki ga izkaže v bilanci za leto 1924. Tudi mi se pridružimo njegovim čestitkam ter mu ključemo: Še mnogo let! (Navdušeno pritrdjevanje.)

Od zadnje velike skupščine do danes je družba prejela izplačana sledeča volila: 1.) Zavarovalna družba »Koruna« v Pragi je izplačala zavarovalnino po pok. dr. Vladimirju Sernecu, advokatu v Mariboru (umrluemu 21. 9. 1923) v znesku 123,75 Din. 2.) Volilo dne 17. nov. 1923 v Grosupljem umrlega posestnika Alojzija Koprivca v znesku 500 Din. 3.) Volilo pokojnega poštnega kontrolorja Vizjana v Ljubljani v znesku 450 Din. 4.) Volilo pokojnega dr. Jos. Georga, odvjetnika v Šmarju po odditku izplačanih volil, zapuščinskih pristojbin in drugih stroškov v znesku 242.196.10 Din.

Od lanske velike skupščine do danes je družbino vodstvo smrt pograbilo večje število zaslužnih podpornikov in prijateljev C. M. družbe. Izmed bolj znanih so bile: Maks Pleteršnik, profesor v poklju, častni meščan ljubljanski, znan jezikoslovec, večkratni družbin pokrovitelj; † 18. IX. 1923; Rajmund Ravnhar, višji revident drž. železnice v pok.; † 27. 9. 1923; Joško Čvek, pisarn. ravnat. v Ljubljani, † 20. 10. 1923; Rajmund Lecker v Mariboru, oče naše podružnične odbornice in podpornice gdnice Tilkke Lecknerjeve, učiteljice v Grobeinemu, † 27. 10. 1923; Anton Brezovnik, učitelj in posestnik, ustanovitelj podružnice v Vojniku, † 20. 11. 1923; Ivan Zupančič, gostilničar in posestnik v Ljubljani, † 22. 11. 1923; Josip Stritar, prof. v pok., pesnik in pisatelj, umrl v Rogški Slatini 25. 11. 1923; Marija Heren, rojena Jakopič, odbornica šentjakobsko-trnovske podružnice v Ljubljani, † 10. 12. 1923; Terezija Grebene v Velikih Laščah, marljiva sotrudnica pri tamošnji podružnici, † 16. 12. 1923; Anton Krejčl, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani, † 26. 1. 1924; Ivan Šubic, vladni svetnik in ravnatelj srednje tehniške šole, lita, večletni družbin odbornik, † 11. 8. 1924; dr. Hinko Irgolli, inšpektor v ministrstvu pravde, † 20. 8. 1924; Anton Vilfan, posestnik in gostilničar na Ježici, volil družbi 1000 kron, † 18. 4. 1924; Josip Smodej, notar v Ribnici, † 8. 5. 1924; Lovro Baš, notar v Celju, † 8. 5. 1924; Vinko Majdič, veleposestnik v Kranju, † 29. 5. 1924; Anton Bončar, posestnik in gostilničar v Ljubljani; družbi volil 1000 Din, † 8. 6. 1924; dr. Jakob Pirnat, graščak v Velenju, † 8. 6. 1924; Franc Stele v Kamniku, † 10. 6. 1924; Ivan Vondina, magistrni ravnatelj v pok. v Ljubljani, † 14. 7. 1924; dr. Pavel Šavnik, vseučiliški profesor v Zagrebu, † 16. 7. 1924.

Naštetim in vsem drugim prijateljem in podpornikom C. M. družbe, katerih imena ne vem, ki so od zadnje skupščine do danes umrli, ohranimo hvaležen spomin. Vas čestite skupščinarje pa v ljudno vabil, da v znak sožalja blagovolite vstati s svojih sedežev. Prvomestnikov govor je sprejela skupščina z viharnim odobravanjem.

★ ★ ★

— Corrigendum. V našem včeršnjem poročilu o vel. skupščini C. M. D. v Celju je nekaj prav nerazumljivih tiskovnih napak. Namesto »zunanj« se mora glasilati »zaupni« shod, namesto prvomestnikov zbor naj se čita govor. Grdo skaženo je na nekaterih mestih vzorno sestavljeno tajnikovo poročilo. Namesto »Naša široko

gradnost, da iz dejstva da...« se bi moralo glasilati: »Naša širokogrudnost, da ne rabimo drugega izraza se vidi iz dejstva, da Namesto v onih »medenih« časih se mora glasilati »v onih zmedenih časih«. Druge manjše napake so si p. n. čitatelji že sami pravilno tolmachi. V blagajniško poročilo o obnem boru Družbe sv. C. M. se je vrnila pomota. Kosmata zapuščina po pok. dr. Jakobu Pirnatu znaša nad 700.000 Din ne pa lir. Glede medsebojnega razumevanja narodnoobrambnih društev naj se glasi dotični stavek pravilno: »Vsa ta narodna obrambna društva morejo (ne morajo) delovati vzporedno eno zraven drugega, ne da segajo v delokrog drugega.«

Prosveta.

— Narodno gledališče. Opera. V četrtek dne 11. septembra se poje opera Evgenij Onjegin. V vlogi Lenskega nastopi kot gost tenorist g. J. Jiranek iz Prage, ki je v tej vlogi na mnogih čeških gledališčih žel priznanje. Vlogo Tatjane poje prvič na našem odru novo angažirana dramatična pevka gospodinja Vanečkova. Naslovno vlogo Onjegina poje g. Popov, ki šteje to partijo med svoje najboljše. Vlogo kneza Gremina poje pri tej predstavi g. Betetto. Pozneje bosta nastopala v tej partiji tudi gg. Zathay in Zupan. Ostale vloge pejo: Gna. Sfiligova, Ropasova, ga. Smolenskaja, gg. Mohorič, Subelj in Perko. Opero dirigira g. Balatka, režira g. Bučar.

— L. Lipovec: »Roka roko...«, druga enodejanka iz ciklusa »Spodobni ljudje«. Splošna knjižnica št. 31. v Ljubljani 1924. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Str. 40. Cena broš. Din 6. Kakor je znano, je pisatelj L. Lipovec (psevdonim) priredil pod skupnim naslovom »Spodobni ljudje« ciklus petero enodejank, katerih sadnja predstavlja epilog k ciklusu. Druga enodejanka v tej vrsti »Roka roko...« je tudi pravkar izšla v založbi »Zvezne tiskarne in knjigarne« v Ljubljani, kot 31. zvezek »Splošne knjižnice«. Ta enodejanka je kaj drastična slika slavohlepa, salonske osladnosti, plemenitškega birokratizma in malomeščanske intrige iz predvojne dobe. Trgovca z deželimi pridelki na sedežu okrajnega glavarstva in okrajnega sodišča je odklikovan z naslovom cesarskega svetnika. Za svoje ali čegave zasluge? Po čegavem prizadevanju? Problem enodejank: odklikovanec in njegova žena, cesarska svetnica, — manjka za naslovi — in vsak po svoje globoko občutita doseženo počestje. nje, posebno na solcu plemenite gospe glavarje in visoko — nizkotnega gospoda glavarja, ki pa v senet tega odklikovanja črpta materijalna sredstva za svoje nobele in extravagance. Vse v vsem je enodejanka konkvavno zrcalo, iz katerega odsejajo zadeti in dobro karakterizirani tipi iz predvojne dobe, ki pa tudi danes niso izginiti. Ta igrca, kakor sploh vse druge tega ciklusa »Spodobni ljudje« bo kakor nalašč primerna za uprizorjanje na naših odrih ob raznih prilikah zlasti na deželi, a je tudi za bralca nič manj zabavno in miho. Čtivo. Knjižica bo pa toliko bolj pristopna, ker ji je založba postavila res izredno nizko ceno Din 6, tako, da bo vsa trošek za odre, ki bodo hoteli uprizoriti igrin si raditega nabaviti potrebne izvide za igrance, popolnoma neznaten.

Glasbeni vestnik.

— Poslovilni koncert in 25letnica režiserja Vasilja Sevastjanova. Sevastjanov je bil rojen 1875. l. in je preživel svojo mladost na jugu Rusije. V l. 1908. se je učil petja v Milanu pri prof. Cesare Rossiju, ki je bil tudi prvi dirigent »Cavallerie«. L. 1909. je debital v Pavii v operi »Faust« in je bil nato pripravljen v Odeso po knezu Cereteliju, znanem opernem mecenu. Isto leto je v Odesi pel Radamesa. Po enem letu je odšel na moskovski »Veliki imperatorski teater«, kjer je deloval deset let, nato pa je v Petrogradu s pomočjo Glazunova in kneginje Oldenburške organiziral lastno opero pod imenom »Muzikalna drama«, ki naj bi bila paralela moskovskega »Hudožestvenega teatra«, seveda v opernem smislu. Postavil je tam predvsem Jevgenija Onjegina in Meistersingerje. Bil je tej operi prvi rokovoditelj do revolucije. Med tem časom pa je tudi vodil operni razred petrogradskega konservatorija. Boljševiško pravilstvo je njegovo opero nacionaliziralo in Sevastjanov je odšel zopet v Odeso (1918) kot ravnatelj umetniškega dela mestnega gledališča. Po dveh letih je odšel v Italijo, a od tam je bil angažiran za Beograd. Ker pa v Beogradu opera še ni bila popolnoma urejena, je ostal v Zagrebu (1920—1921), kjer je še danes merodajna postanovka njegove Aide, Snegdročke, Manon itd. Preko Osijeka je potem prišel na našo opero v Ljubljano (dve leti) in gre sedaj v Beograd, kjer naj postavi s Poličem »Aido«, z Matačićem »Don Pasquale«, z Brezovškom »Carsko nevesto«, poleg tega pa organizira z Matačićem še šolo opernega študija. Izmed njegovih učenc naj omenjam slavno Ado Poljakovo, pozneje njegovo ženo. Končno se misli vrniti v svojo domovino nazaj. V Petrogradu je pel Tristana, Siegfrida, Tannhäuserja pomimo vsega ruskega operno-dramatičnega repertoarja. Izmed tega predvsem Germana in Lenskega. Vendar pa solistično udejstvovanje ni bila njegova glavna naloga, temveč umetniško vodstvo opernega dela. Včeraj se je Sevastjanov poslovil od ljubljane v opernem gledališču s koncertom, v katerem so poleg njega peli skoraj vsi naši umetniki: Rozumova, Zupan, Sfiligoeva, Cvejič, Kováč, Zathay, Lovčeta, Popov, Thierry, Kavčnikova, Betetto ter peslaka Svobodova in baletni mojster Trobiš. Brez navedbe vzroka sta sodelovanje odpovedala Thalerjeva (morda ni bil gotov kostim?) in novo angažirani tenorist Valentinov, ki pa ni bil n. pr. bolan, ker sem par pred koncertom še z njim govoril. Publika je odpoved sprejela s protestom. Iz pestr vrste napočitih je brez dvoma odnesel umetniško palmo g. Betetto: Popov je sicer užil aplavza več, a je neizbirčnemu okusu dijaškega parterja koncediral preveč. Izmed umetnic

je stala nad vsemi Thierry-Kavčnikova in nato Rozumova. Ostali pevci si večera niso bogvekak vzeli k srcu. Izmed vseh najprijetnejša sta pa bila le gg. Balatka in Neffat, ki sta s pomočjo slabega klavirja stala vsem izvajalcem ob strani od začeta do konca. Publika ni bilo skoro nič; le v dijaškem parterju je bilo dokaj Sevastjanovih rojakov in glasbe gladne mladine, ki je z nenaravnim šumnim odobravanjem klicala vsakega izvajalca vsaj trikrat na oder. Gosp. Sevastjanov bi zaslužil po 25. letih gotovo več interesa. Emigrantska usoda je grenka in vsaka kaplja sočutja ohladi pekočo bolečino preganstva, posuši vsaj eno skrito solzo. — Jubilanu želimo na težko pot miru in končnega pokoja v domovini. —

— Popravek. Zaključni stavek v ocm. »Marilijnega oratorija« se ima glasilati: »Gospoda Premira poznamo kot orgelskega virtuozu, ki je s tremi točkami tudi sedaj pokazal vse svoje umetniško znanje.«

Sokolstvo.

— BRATJE IN SESTRE! Zvesto svoji ideji, si je Sokolstvo vedno prizadevalo, da razširi svoje delovanje po vsem narodu in za ves narod. Ustanovilo je na stotine sokolskih društev in odsekov, ki uspešno delujejo, izvršujoč pri tem sokolski program telesne in npravnstvene vzgoje naroda. Vedno in vedno jaja je naša sokolska rodbina, vedno več je bratov in sester, ki hočejo sokolsko delati in sokolsko živeti. — Z radostjo naznanjamo članstvu naše župe in vsem bratom in sestram, da se ustanovi dne 14. t. m. na Grosupljem novo sokolsko društvo, ki vse prav bratski vabi na svojo slavnost, kjer privrkat nastopi pri javni telovadbi s svojimi oddelki. — Bratsko vabimo in pozivljamo brate in sestre vseh naših okrožij, osobito pa iz Ljubljane, Most, St. Vida, Ribnice, Velikih Lašč, Kočevja, Sodražice in Višnje gore, da se udeležijo v slavnostnem kroju slavlja našega najmlajšega društva ter da s svojimi telovadci in telovadkami povečajo uspehe sokolske misli na Grosupljem. — Bratsko pa vabimo tudi članstvo ostalih sokolskih društev sosednih žup, da si ob svidenju na Grosupljem stisnemo naše desnice. Zdravo! — Župno starešinstvo.

— Sokolska župa Ljubljana I. Pri javni telovadbi na Grosupljem dne 14. tm. nastopi članstvo z zagrebškimi težavami I—III. članice pa z zagrebškimi prostimi vajami. Skušnje za nastop se vrše ob 4.11. So. deluje godba dravske divizijske oblasti. Zveze železniške so ugodne ter je dovoljena na podlagi Saveznih izkaznic polovična vožnja. Ljubljanska društva se odpeljejo lahko ob 9.35 (telovadeči) in ob 13.15 dolenska društva jutraj telovadeči in opoldne ostali. Povratek je 7. zvečer in proti Ljubljani tudi s ponočnim vlakom. — Ljubljanski Sokol se udeležil ustanovne svečanosti Sokolskega društva v Grosupljem dne 14. t. m. korporativno, in sicer se zbirajo člani v kroju točno ob 7. uri pri Karlovskem mostu, od koder odkorakajo peš v Grosuplje. Člani, ki so jutraj zadržani, in članice se odpeljejo z opoldanskim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane (glavni kolodvor) ob 13.15.

Dopisi.

IZ MEZIŠKE DOLINE.

(Čemu šikanirati?)

Davčni urad v Prevalljah (upravitelj g. Zazula) se je menda zaklel, šikanirati županstva in krajne šolske svete, ker ne mara pripoznavati specialnih zakonov za Koroško glede pobiranja šolskih doklad. Po teh bi moral (kar so več desetletij delali nemški uradniki) vsako leto naznaniti krajnim šolskim svetom davčno dolžnost šolskega okoliša, na podlagi katere potem določi kr. šolski svet višino šolskih doklad v procentih. Tega pa se brani češ, da so knjige urejene le po občinah. Tudi preje so bile knjige tako urejene in bivši uradniki (»Nemci«) so znali iz knjig polskati davčno dolžnost. Od slovenskega uradnika se seveda kaj takega ne sme zahtevati.

Ze minulo leto je postopal enako in hotel vsa določila z zanikanjem sprejeti. Na pritožbo vseh občin in krajin šolskih svetov Meziške doline je delegacija ministrstva financ odredila, da mora davčni urad postopati »po starem«, dokler se z zakonom predpisovanje in pobiranje šolskih doklad ne uredi drugače. Okr. glav. v Prevalljah je poslalo občinam in krajinim šolskim svetom odlok (1. 10. 1923 št. 36621) o odredbi deleg. min. financ, ki se glasi: Glasom odloka pokrajinske uprave, oddelka za notranje zadeve v Ljubljani z dne 26. 9. 1923 št. 28435, je delegacija min. financ v Ljubljani s odlokom z dne 20. 9. 1923 A. I. 13554 naročila davčnemu uradu v Prevalljah, naj občinske doklade za stvarne šolske potrebščine diferencirano po število vseh dohodilnih, dokler se le ta z zakonom ne bodo izpremenila in da kr. šolskim svetom, oziroma občinam pošlje izkaze o davčni dolžnosti radi sklepanja odstopnih doklad kakor dosedaj.

Ker se šolski okoliši niso izpremenili, potem je pač na podlagi starih izpisov prav lahko napraviti razdelilni načrt za vsako občino ozir. šolski okoliš. Seveda je za uradnika komodejše, ako se mu prične vse izdelano, da treba samo zapisati ime. Po zahtevah g. Zazula bo moral vsak občinski tajnik romati na davčni urad in tam polskati iz knjig, katere parcele so volane, drugače pač gospodu upravitelju ne bo mogoče ustreči, ker občine nimajo takih podatkov. Preje je to delo za malenkostno svoto za vse občine okraja opravil davčni ekektor, ki je že pod Avstrijo to delo opravil. Sedaj seveda na prepoved g. upravitelja tega ne sme sto-

riti. Bolj praktično je naglati občinam in krajinim šolskim svetom in jim pri dragih časih delati visoke stroške!

Kljub temu, da je moral g. Zazula minulo leto ugoditi krajnim šolskim svetom in jim sestaviti izkaze o davčni dolžnosti, letos zopet zavrača prošnje s staro utemeljitvijo. Cela procedura lanskega leta naj se zopet ponovi in proračuni šol in občin bodo čakali.

— Iz šmatrta ob Paki nam poročajo o lepo uspelem nastopu tamburaškega zboru. Ljudstvo je bilo s prirediteljno zelo zadovoljno. Zasluge za izvežbanje zboru ima gosp. učitelj Fr. Razpotnik. Igra »Darek za samce« se je vprizorila uspešno in pevsko društvo je pelo izborno.

— Tržič. Vpisovanje na meščanski šoli bo 12. in 13. sept. ob 8. do 12. Začetna sv. masa v nedeljo 14. sept. ob 8. Redni pouk 15. sept. ob 8. — V nedeljo dne 14. prišadi mešč. šola običajno letno raztavo risanih in drugih izdelkov, ki so bili na državni razstavi v Beogradu. Obisk te raztave občinstvu toplo priporočamo. Vstop prost. — Ravnateljstvo.

Društvene vesti.

— Mestna Orjuna Ljubljana opozarja vse svoje člane in članice na članski se. stanek, spojen z predavanjem, ki se vrši v četrtek ob 8. uri zvečer v areni Narodnega doma. Vabilo se vsi člani sosednjih bratskih Orjun.

Za brezposelne slovenske delavce.

Podpisani obveščam vse one pridne in poštene brezposelne delavce, da se jim nudi prilika dobrega zaslужka v železnem rudniku na Francoskem, kjer sem sam zaposlen in kjer se zanimam za vse slovensko delavstvo po teh industrijskih pokrajinah Alzacije-Lorene.

Vsakdo, ki želi semkaj dobi ob podpisane delavni kontrakt tvevke s 20 do 20 frankov dneva zaslужka s 8 urnim delom v rudniku. Bolje rečeno aktivnega dela le 6 ur, dve uri traja vožnja tje in nazaj. Rudar je »Braunsteina« s 30—38% železom. Za hrano in stanovanje je dobro preskrbljeno.

Plača se prejme mesečno a vsakih 14 dni prejdem. Hrana in stanovanje se plača mesečno, oziroma se odtrga in velja 9 frankov dnevno. Vsak delavec prihrani lahko najmanj 300 fr. mesečno, to je čez 1000 Din. Za ženo in otroke dobi delavec še posebej za vsakega po 20 fr. mesečno, ako je družina v inozemstvu in 35 fr., če je tu. Vendar pa za enkrat ne priporočam, da kdo s seboj vzame družino, dokler se delavec ni sam prepričal o razmerah, dobi stanovanje in dokler se novi deželi ni privadil. Družinski list se potrebuje.

Natančne naslove je takoj poslati na spodaj navedeni naslov. Opozorjam, da zasluček ni lahak. Le oni delavci naj se javijo, ki se ne ustrašijo dela in le ti bodo zaslužili in menj hvalčili.

Tudi obrtniki se lahko odpravijo, morajo pa se zavezati kakor rudarji za 3 mesece. Po tej obvezi so prosti in vsak dobi delo svoje obli.

Ing. Viado Dekleva,
Hauts Fourneaux d'Uckange
Forges et Acleries du Nord et Lorraine
Uckange (Moselle) France)

Dirka in razstava na Bledu.

Kmečki tabor na Bledu, ki je zaključil lepo uspeh kongres vseslovenske agrarne omladine, se je vršil v nedeljo ob občini udeležbi. V Zaki je bilo zborovanje.

Dirka. V kategoriji enovprežnih toplokrvnih konj (2000 m) je dobil prvo nagrado gosp. Viktor Carman iz Zg. Šiške za svojo štiri. letno kobilo Oigo (3 min. 40 sek.), drugo Peter Horvat iz Javornika (sedemletni Gol 3.50). Pri dvovprežnih toplokrvnih konjih (daljava 2800 m) sta odnesla prvo nagrado gg. Carman (Olga) in Fr. Kodele (Maks) 3.30, drugo gosp. Pernuš z Bleda (Lisee in Mara, 3.36). Tretje mesto si je izvojeval gosp. L. Bohinec iz Lesc, ki je prispeal na cilj samo eno sekundo pozneje. V kategoriji »amerikanskih dirkačev« je je privozil kot prvi na cilj gosp. M. Slavič iz Ključarovec pri Ljutomeru, za njim gg. A. Slavič in Fr. Vavpotič iz Banovcev. Največ interesa je vzbudila dirka jahalcev na daljavo 2400 m. Prva je pridrla v 3.25 devetletna angleška kobila Diližana podpolkovnika Brabeka z narednikom Nesterjem. Diližani je sledil sedemletni Dragan g. M. Primožiča iz Pristave v 3.45, nato Olga g. Fr. Kodele ml. z Viča 3.50 ter Apolo g. Ant. Vavpotiča iz Vidma 3.55.

Razstava juvenske gobeje živine. Povodom kmečkega praznika se je vršila v ponedeljek na Bledu tudi razstava plemenske živine, na katero je bilo pripranih 92 glav. Pri ocenjevanju bikov je dobil prvo nagrado bik pos. Janeza Ferjane iz Ribnice, druge nagrade so dobili razstavljenci bikli pos. Jakoba Vidica iz Zagorice, Blaža Lukana iz Zaslia in Prmetna Ivana iz Sp. Gorji. Tretje nagrade pa so dobili bikli posestnikov Al. Prešerna iz Hra, Franca Jana iz Gorji, Petra Sitarja iz Mišač, Rudolfa Lakota iz Dovjega in Josipa Vazija iz Češnjice. Krav je bilo planinskih 21, hlevskih pa 28. Od teh so dobili prva darila za planinske krave živi. noreji: Anton Rogoš iz Lesc, Ivan Vester iz Zagorice ter Josip Bertonec iz Mošenj. Razen tega so bile razdeljene še tri druge nagrade ter sedem tretjih. Za hlevske krave so dobili prvo darilo: Ivan Langus iz Lesc; drugo nagrado: Matevž Učar, Bled; Franc Zilihi, Hlebec; Anton Vovk, Bled; Olga dr. Kavčičeva Bled, Martin Toman, Predtrg ter Ivan Rihteršič, Zagorica. Telle je bilo vseh skupaj 28. Prvi daril sta dobila Jakob Koselj iz Lipnice ter Jernej Vovk iz Breznice. Z drugimi darili so bili odlikovani: Josip Trpnc z Milnega, Anton Rogoš iz Lesc, Ivan Azman iz Hra, Franc Čop iz Breznice ter Peter Piber iz Sp. Gorji. Tretjih daril se je razdelilo sedem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 10. septembra 1924.

Neumestno podtikanje.

Ko smo včeraj opozorili katoliško duhovščino na izredno simpatičen nastop pravoslavne svedenice prote Jančevića, ki je povodom I. Marijanskega kongresa dokazal, da se pravoslavna cerkev tudi praktično ravna po tem, kar uči v teoriji, smo že vnaprej vedeli, da »Slovenec« to ne bo všeč. In res se je oglasil z dolgovazno polemiko, v kateri nam podtika stvari, ki so nam bile v predmetnem slučaju docela tuje. Da se obojestransko razumemo, naj nam »Slovenec« dovoli pribiti še nekatere fakte, ki jasno pričajo, da je v njegovi ogorčenosti precejšnja mera neiskrenosti.

»Slovenec« pravi, da so bile zbrane ogromne množice slovenskega ljudstva, ali da »Slovenski Narod« ni ničesar videl in ne slišal. Koliko je bilo slučajev, ko so bile zbrane v Ljubljani ali v kakem drugem mestu ogromne množice slovenskega ali slovanskega ljudstva, pa »Slovenec« ni ničesar videl in ne slišal. Ali je »Slovenec« kdaj zabeležil sokolski zlet, ali je posvetil le eno vrstico zborovanju nacionalnih organizacij, ki ne odgovarjajo klerikalnemu političnemu evangeliju? Baš te dni smo imeli v Ljubljani slovansko prireditev, ki je »Slovenec« niti z besedico ni omenil. Očitati drugemu to, kar dosledno prakticiram sam, je dokaz skrajne neiskrenosti in podlega zavijanja.

»Slovenec« zagovarja katoliško duhovščino, češ da je napram pravoslavju popolnoma strpna in da deluje za zedinjenje cerkva v eno cerkev. Opetovano smo že ugotovili, da je med katoliško duhovščino mnogo poštenih, značajnih, iskrenih in vsega spoštovanja vrednih mož, ki se res drže prislovce »Brat je mio, koje vjere bio«. Vsa čast in priznanje takim dušnim pastirjem! So pa tudi taki katoliški duhovniki, ki so že davno zatajili svoje krščansko prepričanje, ki vlačijo politiko v cerkev, ki s prižnino in iz spovednic širijo mesto ljubezni do bližnjega sovraštvo do političnih nasprotnikov in do vseh drugih vercev, četudi se od katolikov tako malo razlikujejo, kakor pravoslavni. Nedavno smo imeli slučaj, ko je isti prota Janković nekje na Gorenjskem pokopal umrlo hčerko pravoslavnih staršev, pa se mu župnik dotične župnije ni niti pokazal, kaj šele da bi ga med svojimi verniki sprejel in pozdravil, kot bi gotovo storil pravoslavni svedenik, če bi katoliški duhovnik opravljal cerkvene obrede v njegovem kraju. Ali ni to dokaz verske nestrpnosti? In takih dokazov imamo v šestih letih skupnega življenja nebroj. Navzile »Slovenec«vnu« ogorčenje velja torej za pretežno večino katoliške duhovščine še vedno priporočilo, naj nekoliko spremeni svoje dosedanje stališče napram pravoslavju vobče in srbskemu ljudstvu še posebej.

Da pa ne bo nepotrebnega slepomljenja, pa končno še omenimo, odkod naenkrat tolika ljubezen klerikalnih voditeljev do pravoslavnih bratov. Vsem je še dobro v spominu, da v klerikalnih listih do včeraj, ko so se tigri slednjič vendarle dokopali do vladnih jasl, ni bilo ne duha ne sluha o pravoslavni cerkvi. Če so učeni cerkveni pisatelji razpravljali o združitvi cerkva, je bilo to le akademsko modrovanje, ki pa slovanskemu ljudstvu sploh ni bilo dostopno. Šele sedaj, ko je klerikalizem na krmilu, je začel zažigati kadilo tudi pravoslavnemu delu našega naroda. O ustoličenju pravoslavne patrijarha bi »Slovenec« ne bil poročal niti besedice, in tudi prote Jankovića bi organizatorji Marijanskega kongresa ne bili povabili, če bi SLS slučajno ne bila na vladi. Torej zlet nepiskrenost, zopet politični motiv v strogo verskih zadevah, zopet nov dokaz, da je katolicizem takorekoč že identičen s klerikalizmom. Če je to prava pot k zedinjenju cerkva v eno cerkev, v en skupni dom, kjer bi bili vse verniki pred Bogom in ljudmi enaki, o tem seveda dvomimo.

— Rojstni dan prestolonaslednika in ljubljanska občina. V beogradskih listih čitamo besedilo čestitke, ki jo je odposlal župan beogradske občine Nj. Vel. kralju in kraljici o priliki rojstnega dne našega prestolonaslednika Petra. Listi prinašajo tudi kraljevo brzojavlo, Zaman pa iščemo pozdravne brzojavke ljubljanske občine ali pa Radicevega Zagreba!

— Tožba invalidov in dobrovoljcev. Beogradske »Novosti« prinašajo tole značilno tožbo invalidov in dobrovoljcev: »Dobili smo zemljo in smo jo posejali. Da dobimo seme, smo se kjer le mogeče zadolžili. Prišlo se po plave, ostali smo brez vsega, sedaj se z dolgovi. Država nam je poslala neke komisije, da ocenijo škodo, komisije so zahtevale dijete za potji na lice mesta. Da plačamo dijete, smo se zopet zadolžili. Škoda se je ocenila, država pa ne da ničesar. Ko bi nam vsaj vrnila dijete, ki smo jih plačali komisijam...!

— Strejanje na brzovlaku. V mlrtovrni čovječanski republiku Radicevi se dogajajo pod novo vlado miru in reda vedno lepše razmere. Včeraj, t. i. 8. t. m. se je dvakrat streljalo na brzovlak, ki vozi med Zagrebom in Ljubljano in sicer obakrat približno na istem mestu, nekako v 1/2 od postaje Zagreb (Sava) in Stenjevec (prva postaja od Zagreba). Prvikrat se je streljalo na dopoldanski brzovlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 8.36 in dojde v Zagreb ob 11.32, drugič pa na popoldanski brzovlak, ki odhaja iz Zagreba (Sava) ob 17.56. Projektli je pri slednjem brzovlaku prebil šipo v jedlinem vozu (vagon-restavrantu) in naravno je napravil ta dogodek zelo slab utis na tujce.

— Čuden samoumor. V sarajevski bolnici so te dni odkrili čuden samoumor. 60 letno bolničarko Johano Firšeld so našli obešeno v omari in že v razpadanju. Pred dnevi je zahtevala tridnevni dopust, ki ga je dobila. Nestrpnost se je oddaljila v svojo sobo, zaklenila vrata, oblekla praznično obleko in se obesila na klin v omari. Sodi se, da je izvršila samoumor radi starosti.

— Krst sina kneza Pavla. Londonski listi poročajo o krstu sina kneza Pavla, ki se je izvršil 4. tm. Dete je krstil ruski svetnik Lukutin. Dobilo je ime Aleksander.

— Vlada in stanovanjski zakon. Glede novega stanovanjskega zakona so nastopile velike ovire in težkoče. Vlada pripravlja načrt novega zakona. Ministrski predsednik je sicer obljubil deputacijam hišnih posestnikov in najemnikov, da bo vlada upoštevala njih želje, toda vprašanje novega zakona je postalo zelo kočljivo. Zanimivo izjavo je podal o stanovanjskem zakonu minister za socialno politiko dr. Behmen. Izjavil je: Pripravljajo se spremembe k sedanjemu stanovanjskemu zakonu. Te so naletete na gotove težkoče. V ministru za socialno politiko še ni izdelan nikak elaborat, nikjer ni zbranih nobenih statističnih podatkov. Glede sprememb ne more minister reči mnogo. Tendence vlade je ta, da postanejo hišni posestniki svobodnejši, zakon in spremembe zakona pa ne bodo veljavna za sela in vasi. Glede zaščite najemnikov je treba omeniti, da se morajo po zakonu zaščititi gospodarsko slabši, zlasti državni uradniki. Poslovni prostori postanejo svobodni.

— Učiteljska imenovanja za ljubljanske šole. Na podlagi čl. 52 zakona o drž. uradnikih z dne 31. julija 1923. Za stalne učitelje na ljubljanskih šolah so imenovani: Fakin Anton, učitelj na deški mešč. šoli v Ribnici za stalnega strok. učitelja I. skupine na I. mestni deški meščanski šoli; Potočnik Pavla, učiteljica na deški mešč. šoli v Šoštanju, za stalno strokovno učiteljico I. skupine na I. mestni deški šoli v Ljubljani; Hočevar Marko, učitelj na mešč. šoli v Krškem in okr. šol. nadzornik v Ljubljani, za ravnateljica na I. mestni deški mešč. šoli v Ljubljani; Balč Maks, učitelj v Šmartnem pod Šm. gor. za učitelja na I. deški osnovni šoli v Ljubljani; Silvester Fran, šolski upravitelj v Boh. Bistrici, za stalnega učitelja na drugi deški osn. šoli v Ljubljani; Lavrič Karol, učitelj v Žabnici, za stalnega učitelja na IV. deški osn. šoli v Ljubljani; Recl Alojzij, učitelj v St. Jurju ob. juž. žel., za stalnega učitelja na V. deški osn. šoli v Ljubljani; Klavara Hinko, šolski upravitelj v Železnikih, za stalnega učitelja na VI. deški osn. šoli v Ljubljani; Benič Maverik, šolski upravitelj v Strnišču, za stalnega učitelja na VI. deški osn. šoli v Ljubljani; Šaršon Pavel, učitelj na Viču, za stalnega učitelja za srbohrvatski jezik na III. deški osn. šoli v Ljubljani; Polak-Krašovec Marija, učiteljica v Sv. Vidu pri Stični, za šolsko upravitelico na I. deški osn. šoli v Ljubljani; Slatnar-Vičič Amalija, učiteljica na Barju, za stalno učiteljico na I. dekl. osn. šoli v Ljubljani; Trampus Lucija, učiteljica na Dobrovi, za stalno učiteljico na III. dekl. osn. šoli v Ljubljani; Kallgar Emilija, učiteljica na Viču, za stalno suplentinjo v Ljubljani.

— Imenovanje. Za velikega župana v Somboru je bil imenovan tamošnji advokat Milan Ristič.

— Izenačenje davčne zakonodaje. Iz Beograda poročajo, da je v fin. ministru nabran material za načrt zakona o izenačenju davčne zakonodaje.

— Po vrsti... Okrajni šolski nadzornik v Kranju gosp. Vilbald Rus je razrešen dolžnosti. Imenovan je na njegovo mesto R. Pečak.

— Krediti ministretva gradjevin. Min. gradjevin je odobril nastopne kredite: za popravo zrakoplovne hangarja v Podgorici 117.000 Din, za popravo ceste Cetinje-Kotor 130.000 Din in za dovršitev zgradb pri protinežničnem zavodu v Kragujevcu 133.000 Din.

— Za župana v Konjicah je bil izvoljen v nedeljo naprednjak gosp. Fran Čajnar, posestnik in trgovec.

— Zoboizdravniki iz Vojvodine so poslali k ministru za narodno zdravje deputacijo s prošnjo, da ukrene, kar treba, proti onim sobnim zdravnikom v Vojvodini, kateri nimajo potrebne usposobljenosti in katerih je 20%.

— Mednarodni dijaški kongres v Varšavi. 12. septembra se odpravi v Varšavi II. redni kongres mednarodne dijaške zveze. Poljska nacionalna dijaška organizacija je poslala odličnega predstavitelja, da prepušča vse slovanske države in povabi slovanske goste osebno na ta kongres. Sov. jetski dijaški so izjavili, da se kongresa v Varšavi ne udeležijo. V ponedeljek so od-

potovali v Varšavo delegacije naših dijaških Udruženj in Varšavo. Vlada je dala delegatom kredita 22.000 Dinarjev.

— Vremenska napoved. Večinoma jasno in toplo.

— Del ameriške mornarice poseti koncem oktobra našo mornarico in se vetavi v vseh naših važnejših pristaniščih.

— Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 31. avgusta do 6. septembra izkazuje tole statistiko: Umrlo je 16 oseb, 8 moških in 8 žensk (tujcev 3). Smrti zaradi: jetika 1, možganska kap 5, rak 1, drugi naravni smrti vzroki 6, slučajne smrtne poškodbe 1. Med tem časom se je rodilo 18 otrok, 9 dečkov in 9 deklic. Na znanje ne naležijo bolezni: 1 slučaj škrlatice.

— Škrlatica se je pojavila v Splitu v Dalmaciji. Ena oseba je umrla. Ministarstvo za narodno zdravje je obveščeno o pojavi te nalezljive bolezni.

— Poziv rekrutom. Pisarna ljubljanske vojnega okrožja je izdala v »Slovenskih Novinah« z dne 8. sept. št. 204 poziv rekrutom nekaterih mlajših letnikov iz Slovenije, ki se morajo zglasti pri podpisnem poveljstvu mesec dni po objavi tega poziva, torej do 8. oktobra, sicer zapadejo kazni po čl. 45 zakona o ustroju vojske in mornarice.

— Spremembe v naši vojski in mornarici. Napredovali so: za majorja kapt. I. razr. Drago Mikuš, za kapet. I. razr. Iv. Sept. za poročnika vojnega brodograja Boris Pirč, Ivan Kern, Julij Saka Henrik Klina, Josip Ahlin in Miroslav Gogala; za strok. poročnika podpor. Josip Kogoj, preveden je iz ekonomske stroke k pehoti poročnik Martin Rebelj, vpokojeni so: peh. podpolk. Milan Grebenec, orož. major Emil Dufek, major ekonomske stroke Dragotin Stropnik ter administrativna poročnika Adolf Grižek in Ivan Sokol.

— Iz državne službe. Imenovan je za profesorja na trgovski akademiji v Ljubljani dr. Karl Pirjavec, bivši profesor iste akademije. Za upravitelja zavoda za žensko domačo obrt v Ljubljani je imenovan Božo Račić, znani organizator naše domače obrti v Adlešičih.

— Iz našega državljanstva so izstopili: Karl Švagan, krojaški pomočnik v Gradcu, rojen v Statenbergu; Gottfried Hiti, sodar v Louču, rojen v Sp. Dravogradu in Anton Klampfer, rojen pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Vsi so dobili avstrijsko državljanstvo.

— Razvrstitvev in razporeditev železn. šk. uradnikov. V »Slovenskih Novinah« z dne 8. sept. št. 204 je objavljen seznam uradnikov v območju ljubljanskega železn. ravnateljstva, ki so po novem urad. niškem zakonu razvršeni po kategorijah in skupinah.

— Smrtina kosa. Danes je umrl v Ljubljani hišni posestnik, gostilničar in prevoznik g. Jakob Trpinec. Pokojnik je bil znan v Ljubljani pod imenom »Jože z Lepa pota« kot dober gospodar, vzoren poštenjak, značajan mož in vrli naprednjak, ki si je pridobil s svojimi simpatičnimi nastopom mnogo prijateljev. Vsi, ki so posejali njegovo gostilno, so ga visoko spoštovali in cenili. Malo je še slovenskih korenin, ki bi bile tako priljubljene kakor pokojni Trpince. Pogreb bo jutri ob 17. popoldne. — Včeraj je umrla vdova trgovca Selma Terdina, znana v Ljubljani kot dobra mati in gospodinja, ki je živela vse življenje skromno in posvetila vse sile skrbi za svoje. Blaga pokojnica je utrla s svojimi plemenitim delom marsikatero sol. zo s trpinovega obraza. Po svojih močeh je vedno rada pomagala bližnjemu v nesreči. Pogreb blage pokojnice bo jutri ob pol 16. na pokopališču k Sv. Krištofu. — V šmartnem pri Litiji je ugrabila nezprosna smrt go. Jedert Tomazino, ki je doživela visoko starost 87 let. Ondotno prebivalstvo jo ohrani v najboljšem spominu kot blago ženo, ki je bila vse življenje vzor slovenske matere in gospodinjice. Pogreb bo jutri ob 8. zjutraj. Bod ohranjen vsem blag spomin! Prizadetim rodbinam naše iskreno sožalje!

— Lastno mater pretepel do smrti. V banatskem selu Sakula se je odigral te dni strahovit zločin. Seljak Stankov, ki je živel v stanem prepiru s svojo materjo, je prišel pijan domov in mater tako pretepel, da je obležala mrtva. Nečloveškega sina so oddali sodišču.

— Granata raztrgala pastirja. Na pašniku pri Ostjaku je našel neki pastir šrapnel, ki je ležal tam izza zadnjih vojaških manevrov. Ko je nič hudega sluteč pastir šrapnel ogledoval, je ta nenadoma eksplozirala in ga raztrgala na drobne kose.

— V smrt radi bede. V Mostarju v Bosni se je ustrelil vpokojeni kapetan Petar Ristič. Samoumor je izvršil radi velike bede, v kateri se je nahajal. Imel je 900 Din pokojnine. Pokojnik, ki je bil znan pod imenom »Čika Pera« in se je junakoško boril na solunski fronti, je bil med prebivalstvom zelo priljubljen in je njegova tragična smrt vzbudila splošno sočutje.

— Zločin piljanih mladeničev. V noči od nedelje na ponedeljek so položili pljani kmečki fantje med temi štergar, Sečen in Zidarč, na tratične pri Dobovi kraj Brežice dva teža bruna. Vlak prihajajoč zjutraj proti Dobovi, je zadel ob bruna. K sreči je strojevodja v zadnjem hipu opazil pretečo nevarnost in je potegnul za zavoro ter vlak ustavil. S tem je preprečil nesrečo, ki bi lahko imela katastrofalne posledice. Zločinske mladeniče so orožniki izsledili še tekom naslednjega dne in izročili sodišču v Celju. Dogodek, ki se je vršil v znamenju alkohola, dovolj jasno ispričuje naše podeželjske razmere.

— Policijske ovadbe. Tekom včerajšnjega dne so prispele na policijo sledeče ovadbe: radi tatvine 2. kaljenja nočnega miru 2, cestnopolic. reda 8, prekorač. polic. ure 1, poškodbe tuje lastnine 1, ogroženja telesne varnosti 1, nedostojnega vedenja 2 in telesne poškodbe 1. Aretacije: 1 radi krošnjarenja, 1 radi tajne prostitucije, 1 radi požarja, 1 radi beranja, 1 radi postopanja in 1 radi telesne poškodbe.

— Številni viomi. V Klapah pri Slov. Bistrici je bilo vlomljeno pri posest. Ferdinandu Soršaku in odneseno več obleke v vrednosti 5000 Din. — V Zg. Lakošu so tatovi obiskali shrambo pos. J. Rebrica in odnesli 270 kg moke ter različna živila v vrednosti 1805 Din. — V Trbovljah je bilo vlomljeno v stanovanje rudarja Ivana Zelenika, Ivana Cestnika, Ivana Rozina, Jakoba Bedenka in Ignaca Podkrajška. Tatovi so odnesli različno obleko v skupni vrednosti okoli 5000 Din. — Iz stanovanja mag. uradnika Stanka Rebolja v Tomanovi ulici je bilo ukradeno nekaj perila in obleke v vrednosti 1000 Din. V Gaberljah je bil izvršen velik vlom pri posestniku Janu Babiniku. Lopovi so odnesli za 7000 Din. različnih predmetov.

Plodonosni posli žeparjev.

37.600 dinarjev na dan.

Drzni in premeteni žeparji kaj radi po deželi posejajo živalske sejme, kamor prihaja kmetosko ljudstvo iz bližnjih in oddaljenih krajev, da si nabavi gotove potrebe: ščine ali proda živino. Svinjsko sejmico v Novem mestu so vedno zelo dobro in mnogoštevilno obiskani. Nabere se ljudstva iz vseh prijetnih dolenskih krajev in vasi. Živačen je bil zadnji sejm, na katerega je prigrmel veliko ljudstva. Bil je tupačami pravi drenj. To priliko so vporabili žeparji in imeli so v resnici srečen dan. Na sejmšču, kjer se je narod drenjal in prederal, so žeparji postavili svoje straže in začeli stikati po primernem plenu. Kot prva žrtev je postala posestnica Marija Zupančič iz Retja pri Žumberku. Prišla je na svinjsko sejmico in tu so ji izmaknili brez vsake slutnje na tihoma velik znesek 22.500 Din. Takoj za tem je sledila druga predrzna žepna tatvina. Posestniku Martinu Pavčiču iz Česene pri Trebelnem so žeparji izmaknili 15.100 Din. Ta dan so imeli torej žeparji v Novem mestu obilo sreče in izplačalo se jim je odnesti skupaj 37.600 Din. O žeparjih ni ne duha ne sluha.

— »Gonilni jermen Orjake!« V izloži trdke »Elite« Ljubljana, Prešernova ulica vis a vis Kreditega zavoda za trgovino in obrt je izstavljen gonilni jermen velik, 800 mm širok, 12 mm debel, ca. 200 kg težak ter 19 m dolg. Istega je izdelala svetovno znana domača jermenarna trdke Karl Pollak d. d. za industrijo usnja in usnatih izdelkov v Ljubljani. Jermen je izdelan iz najfinejšega usnja za jermena, takozvanega »Special-usnja«, katero izdeluje trdka Pollak že preko 20 let v svoji specialni tovarni za podplate in jermena v Kranju. Interesantno na jermenu je to, da je bil raztegnjen na hidraulični raztegalnici s težo 15.000 kg, ter da ni niti jednega šiva na njem, temveč je jermen le lepčen, s lepilom, katero trdka Pollak sama izdeluje. Jermen je naročen od tovarne za dušek d. d. Ruše in b. montiran na elektro-motorju z 750 (PS) konjskimi silami in 490 turami na minuto, priključen na kompresor z nateznim valjkom (Lenixrolle). Častno je za našo domačo industrijo da mora taka predrzna in obdelnem ogromno velika jermena v tako kratkem roku in v tako izborni kvaliteti naši industriji izgotoviti.

— Najcenejše in najnovejše obleke se dobe samo Šelenburgova ulica št. 3 pri GRICAR & MEJAC.

— Radio termalno kopališče Laško odprto celo leto — s prvim septembrom 50% popust za kopelji in sobe.

— Kavarna Central vsaki dan koncert ruskega damskega orkestra.

— Opozorilo. Več tisoč parov (ostankov posameznih vzorcev) tovarov »Peko« se prodaja do včetega 20. tm. po znatno nižnji cenli samo v trgovini Aleksandrova cesta št. 1, na kar se cenj. občinstvo vpljudno opozarja.

— Pri živčnih bolečinah, revmatizmu, protinu, odebelelosti, sladkosečnosti se izkazuje grenčina »Franz-Josef« za izredno dobrovoljno odvajilo.

— Kavarna Jadran, Turjaški trg 6. Vsak večer damski koncert.

Turistika in sport.

— »Lovec«, št. 17. in 18. ima tole vsebino: Velimir Nikšić o mišci: Snežnik. — Kapetan Zvonko: Temelj za presojo pušk. — P. Z.: Lanske tekme fermačev. — Ing. Gvetič: O ribjih stezah. — Premogokopna družba v Trbovljah in ribarstvo. — Iz lovškega optnika. — Ribarska mreža. — Mali oglasi. — V tem zvezku je več prav lepih slik.

Iz Celja.

— Nerseža na celjskem kolodvoru. 7. sept. je hotel ob pol 17. 56letni vlakovodja Jurij Lešnik v službi prekoračiti železniški tir, kjer so ravno premikali vozove. Po nesreči je prišel pod premikajočo se voz, pri čemer mu je kolo zmečalo levo stopalo. Že težko ranjen se je v pravem trenotku okrenil tako, da je šlo ostalih 10 voz preko njega, ne da bi ga še dalje poškodovali. Bil je prepehljan v celjsko bolnico.

— Mestni magistrat je izdal razglas. glasom katerega se pouk na vseh celjskih šolah veld odredbe sanitarnih oblasti radi še vedno se pojavljajoše škrlatice preloži od 18. septembra na 1. oktobra.

Iz Maribora.

—m Mariborska porota. 9. t. m. se je pričelo lesensko zasedanje mariborske porote. Prvi se je imel zagovarjati 25-letni posestnikov sin Janez Brumec radi težke telesne poškodbe in tatvine. Dne 14. okt. preteklega leta je pomagal obtoženec luščiti koruzo pri posestniku Francu Frasnu v Sv. Martinu pri Vurperku. Nekako okoli 23. je odšel v družbi z drugimi fanti v gostilno Toplak. Ne daleč od gostilne je stal posestnikov sin Ambrozij Brumen, ki je kričal »auf hihs!« Brumec je skočil za kolarnico, pograbil ročico in čakal na Brumena, skril za drevesom. Ko je nič hudega sluteč Brumen prišel mimo, je skočil obtoženec izza drevesa in ga udaril z ročico večkrat od zadaj po glavi tako, da je Brumen obletel nezavesten. Imel je prebito lobanjo in je ležal dolgo časa. Napadalec so orožniki kmalu izsledili in izročili sodišču. V zaporu je Brumen ukradel v isti celici se nahajajočemu letniku Josipu Likavcu bankovce za 100 Din in ga skril na oknu celice. Obtoženec je zanikal tatvino in je trdil, da je denar našel in ga nameraval Likavcu vrniti. Brumena je udaril v silobranu, ker mu je ta grozil s samokresom. Nasprotno pa so priče izpovedale, da Brumen ni imel samokresa. Porotniki so potrdili vprašanje glede uhlja in tatvine in zanikali vprašanje glede prekoračenja silobrana. Brumen je bil obsoln na dve leti težke ječe. — Pred mariborsko poroto se je vršila nato v tretji obravnavi proti služkinji Pazi Tropovi, ki je obdolžena zločina požiga gospodarskega poslopja posestnika in župana Ivana Ravšla v Obrežju pri Središču. Zločin, ki je bil izvršen 16. avgusta leta 1911. je bil po naključju odkrit šele pred enim letom. — Služkinjo Tropovo je obdolžila njena sestra Ana Dogša, da je zažgala iz maščevanja posestvo Ravšla. Tropova je prišla lansko leto pred poroto in je bila kljub trdovratnemu zaničanju svoje krivde obsolena na šest let težke ječe. Stoli sedmočrta v Zagrebu je na priziv zagovornika razveljavil obsodbo, naker je prišla Tropova letos pri poletnem zasedanju novič pred poroto. Razprava pa se je morala preložiti, ker je Tropova nevarno obolela in se je včeraj v ponedeljek vršila tretja obravnavna, pri kateri je bila Tropova obsolena na tri leta ječe. Pripominjamo, da je imel posestnik Ravšl vsled požara 12 tisoč kron škode, za tiste čase horendna vsota.

—m Športni sprevid v Mariboru. V nedeljo, 7. tm. je bil prirejen v proslavo 5 letnice obstoja I. SSK »Maribora« poleg drugih prireditev tudi športni sprevid, ki je spominjal na ljubljanski olimpijski sprevid na cvetno nedeljo. Velikašna povorka je pasirala vse glavne mariborske ulice in je radi svoje pestrosti vzbujala splošno zanimanje. Na čelu sprevida so bili jezdec, za njimi kolezarji vseh mariborskih kolezarskih klubov. Za temi je šla godba, za njo pa razni nogometni športni klubi v svojih silkovitih dresih. Posebno pozornost je vzbujal močan oddelek gozdovniških skautov (tabornikov) iz Ljubljane. Sprevid so zaključili motociklisti, lahkoatletske skupine, tenis igralci, domači mariborski skauti in avtomobilisti. Vse sprevid se je na Aleksandrovo cesti strnil in se v lepem redu razšel. Brezdvomno je ta prvi sprevid športnikov precej pripomogel k razširitvi športne misli med Mariborčani.

—m Številni viomi na Štajerskem. V Babinreki so vlomili do sedaj neznanj tatovi pri posestniku Jakobu Kozjaku in odnesli nekaj obleke ter par drugih predmetov v vrednosti 5000 D. — V Zibiki so obiskali posestnika Frana Založnika, katerega so odnesli nekaj blaga in zlato uro z verižico, vse skupaj v vrednosti 15.000 D.

Brez posebnega obvestila.

5820

Naša srčno ljubljena, dobra mati, oziroma tašča, stara mati in teta, gospa

Selma Terdina

odova trgovca

je dne 9. septembra t. l. po kratki bolezni v 79. letu mirno preminila.

Pogreb bo v četrtek, dne 11. t. m. ob polu štirih popoldne iz hiše žalosti, Stari trg štev. 17, na pokopališču k Sv. Krištofu.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1924.

Klara Terdina, Grete Terdina, Ludvik Terdina, otroci. — Dr. Hans Janesch, Frano Terdina, zeta. — Gina Terdina, sinaha. — Vsi vnuki in vnukinje.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Gospodarstvo.

Stanislav Vdovič.

Avstrijska carinska tarifa in naš izvoz.

Stara Avstrija, ki ni kazala posebnih gospodarskih ekspanzivnosti, je skrbela, da so se njeni državljani v senci visokih carin lepo med seboj odirali. Ozemlje je bilo veliko, v gospodarstvem oziru raznovrstno, in zato se je taka carinska politika lahko dolgo vzdrževala. Povojnja Avstrija s svojim malim teritorijem se ne more držati te smeri in zato so napram postavkam stare tarife skoro vse nove carinske postavke na živila zelo znižane. In to celo na luksuzna živila, n. pr. razno žužno sadje, kavjar, račje konzerve itd. Carine prosta so nekatera navadna živila, krompir (razven zgodnjega), sveže morske ribe, mleko, margarina, jedilni loj in razne umetne jedilne masti, slaniki in polenovka. Malo je živil, na katera je carina nekoliko povišana, a pri večini je znatno znižana. Seveda so bile stare carine na živila zdaj že več let suspendirane, in zato se bo tudi uvedba novih, čeprav nižjih postavk bolj občutila, vključ temu, da bodo razne trgovske pogodbe še marsikaj znatno omilile.

Navajamo nekatere postavke, ki zadevajo naš izvoz. Številka pomeni carino v zlatih kronah za 100 kg, ako ni posebej pripomnjeno, da velja za kos.

Pšenica 2, rž 2, ječmen 2, oves 2, ajda in proso 1.50, fižol, grah in leča 3, moka in mlevski izdelki 6, orehi 20, slive brez ovojev ali v ovojih nad 35 kg 14, v drugih ovojih 25, klavna goveda 5, plemenita goveja živina 25 na kos, mlada goveda 15 na kos, teleta 4 na kos, ovce in koze 2 na kos, jagnjeta in kozliči 0.50 na kos, svinje do 10 kg 1.50 na kos, od 10 do 100 kg 10 na kos, nad 100 kg 7 na kos. Konji nad 2 leti 80 n. k., do 2 let 40 n. k., perutnina živa 12, zaklana 25, jajca 3, surovina in kuhano maslo 20, svinjska mast in slanina 5, čebelni vosk naraven 2, beljen ali barvan v ploščah itd. 12, špirt najmanj 85% 100, žganje 200, špirt za industrijo (na dozvole) 20, vino in mošt v sodih 60, vino za izdelovanje konjaka (na dozvole) 7.20, vino in mošt iz jabolk in hrusk, v sodih 12, meso sveže zmrznjeno, nasoljeno 12, prekmorsko zmrznjeno, posušeno, povojeno, prekaženo 18, klobase navadne 18, fine 100, sir 30, marmelada 75, kondenzirano mleko 25, lekarv 20.

Carine prosti so:

Koruza, graščica in lupine, krompir, sladkorna in krmilna pesa, posušene rezine sladkorne pese, makovo seme za izdelovanje olja (na dozvole), razni oljasti plodovi in oljasta semena razven gorčičnega, mule, mežgi in osli, mleko, panji s čebelami, dlake in ščetine vseh vrst, mehurali in čeva, loj, laneno olje v tehnične svrhe, lubje, ječice in šiške, volna, lan in konoplja, svileni mešički, surove kože, drva, deloma les, rogovi, parklji, kopita, kosti, razne vrste gnolj, otrobi, razne tropine za krmila.

Carinske prostosti so torej deležni razven nekaterih živil, predvsem oni proizvajalci rastlinstva in živalstva, ki naj služijo kot surovine industrijam in razna živilska krmila.

Primerjaje prvo skupino carini podvrženih agrarnih proizvodov pa vidimo, da so močnejše zaščiteni vsi oni, katerih produkcijo more Avstrija zvišati. Nadalje so tudi carine dosledno prikrojene v prid živilski industriji. Vključ temu, da so nekatere postavke določene za kompenzacijski objekt pri sklepanju trgovinskih pogodb, je vendar jasno, da hoče naša sosedja zaščititi tudi svojo agrarno produkcijo,

kar je dokazala še z uvedbo prometne davka, ki zadene import 1-3% močnejše od domačega blaga. In cili, ki ga Avstrija zasleduje, je dosegljiv.

Navadno se agrarne zaščitne carine primerjajo z lenuško posteljo. Primera ni povsem točna. Odločilne so tu posestne razmere in kapaciteta produkcije. Če prevladujejo posestva, ki morejo prodajati odvešek živil, se lastniki gotovo ne trudijo z zvišanjem produkcije. Poglavitno jim je, da dobe za prodan pridelek zmerom enako vsoto v denarju. Če pa kmet ne pridela dovolj hrane in jo mora vsled carine sam dražje dokupovati, se bo pač trudil, da svoj pasivum čimprej izravna. In to se bo zgodilo v Avstriji, kjer prevladuje manjša posest in sestojajo veleposestva večinoma iz gozdov. Da je mogoče agrarno produkcijo Avstrije še znatno zvišati, o tem ni dvoma.

Prej bi se lahko reklo, da bodo zaščitne carine slabo vplivale na industrijo, ki lahko začne zanemarjati riskan izvoz, če ima komodno zavarovane visoke cene na domačem trgu. Toda treba je pomisliti, da bo tudi marsikatera industrijska carinska postavka pogodbeno še znižana in da Avstrija gotovo nima namena sistema visokih carin dolgo vzdrževati. Zaskrat hoče dobiti primerne dohodke, zabraniti brezposelnost in pomagati industriji nekoliko preko krize, v kateri se nahaja deloma po lastni krivdi, deloma vsled spremenjenih povišanih razmer. Zavoženih in gnilih podjetij seveda s carinami ne bo rešila, ker se takim sploh ne da pomagati. A važno je, da se polomi in likvidacije, kolikor je neizogibnih, izvršijo polagoma ter se podpre, kar je v jedru zdravega. Začasna carinska zaščita tak namen doseže. In naravno je, da bo avstrijska industrija usmerjena na balkanska tržišča, ker bo pač še dolgo trajalo, predno bodo imele balkanske države dovolj lastne industrije.

(Konec prih.)

—g Novosadska blagovna borza dne 8. septembra. Na produktivni borzi notirajo: Pšenica, haška, 20 vag., 350-355, ječmen, 7 vag., 345-350; oves, 5 vag., 290; fižol, 17 vag., 440-450; moka, 6 vag., 540-560. —Tendence neizpremenjena.

—g Poleg mednarodne izlozbe avtomobilov od 11. do 15. oktobra bo v Zagrebu prihodni meseci tudi velika hišljenska izlozba v času od 21. do 26. oktobra.

—g Narodna banka otvori svojo filijalko na Sušaku.

—g Hmelj. XI. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg 9. sept. 1924 Prodanih 300 bal; za zeleno blago se cene vzdržujejo.

—g Znižanje izvozne carine na žito, moka prosta izvozne carine. Ekonomsko finančni odbor ministrov je znižal izvozno carino na pšenico od 20 na 16 dinarjev, na rž pa od 20 na 10 dinarjev. Moka vseh vrst je prosta vsake izvozne carine.

—g Italijansko posojilo pokopano. Rimski list «Nuovo Paese» ugotavlja s kompetentne strani, da je nameravalo posojilo 600 milijonov lir Jugoslaviji definitivno pokopano. Pogoji so bili pretežki in pojavilo se je ugodnejše ponudbe s strani ameriških, angleških in francoskih finančnih skupin.

—g Dvanajst industrialcev iz Alzacije prispeje 15. tm. v Beograd. Iščajo stikov z našimi industrijami in privrednimi krogi. Obiščejo Beograd, Zagreb in Ljubljano.

—g Za pregled suhih sliv za izvoz bo imenovalo ministristvo trgovine in industrije posebno komisijo, ki prične poslovati 15. tm.

—g Tretja telefonska črta Zagreb-Beograd. Iz Beograda naznanjajo, da pride v najkrajšem času do izgradbe tretje telefonske črte Zagreb-Beograd.

—g Pogajanja z Nemčijo za zaključne, nje trgovske pogodbe se prične 11. tm. na Dunaju.

—g Putilove tovarne v Rusiji se pripravljajo. Vlada je odredila štiri milijone zlatih rubljev za nakup modernih strojev.

Vladimir Levstik:

Le izlepa! ...

(Dalje.)

»Dovolimo si sam!« je kriknil Nedeljković. »Vzame si jo in jo bomo branili pred vsemi vnanjimi in notranjimi sovražniki. Nikogar ne bomo vprišali in glasovanja ne bo, gospod, ako bodo odločali tisti, ki trpe in umirajo za Jugoslavijo!«

»Toda največ dosežete zlepa, mlad mož,« je trdil Solzislav Hejslovan. »Z dobroto, ne z osvetjo; s prizanašanjem, ne z britvijo. Naše dobro in ne-Pokvarjeno ljudstvo bo uvidelo vaš blagi namen in — z eno besedo, le izlepa!«

»Kuš, slovanska sodruga!« je zagrmel pri vratih korporalov glas. »Ali spite, ali pa vas s svinčam naučimo discipline!« Tri, štiri, šest pušknih cevi se je preteče iztegnilo v barako.

»Mar je to pravica?« je zagodrnjal naš prerok z oprezo pridruženim glasom, ko se je straža odstranila.

»Ali je to pravica, prosim vas?«

Nedeljković se je rezko in trpko zasmel na svoji slavnosti...

To je bil njiju poslednji spopad. Drugi dan so pozvali dijaka k poveljstvu in so mu naznanili, da je odredjena njegova premešitev v drugi ostrog. Kam, niso povedali; časa mu je ostalo jedva toliko, da je pospravil svojo berazijo v nahrbtnik in se poslovil od nas.

»Z Bogom, mladenič, in brez zamere,« ga je ogovoril Solzislav, moleč mu svojo koščeno, zopno volhko desnico. »Ne pozabite mojih besed, pripravljajte se na kulturno delo v svobodni domovini in spomnite se kdaj tudi name, v miroljubnem boju osiwelega!«

Nedeljković mu je zaničljivo obrnil hrbet.

Kmalu po njegovi premešitvi smo zvedeli, da so ga vzeli v vojnike, odšel je s prvim transportom čet v Galicijo, kjer je izginil brez sledu.

Solzislav Hejslovan se je vdal posej s še večjo vmeno razglabljanju uganke: zakaj so ga vrgli v ostrog, ko ni storil nikomur ničesar žalega, najmanj pa Avstriji, ki stoji tako rekoč na slovanskih kosteh? On je vendar samo kulturno... samo platonično... samo izlepa in v okviru pozitivnih zakonov, da bi jih zloje! Ali je to pravica?

Vsi smo mislili, da se mu meša; toda blazneti ni utegnil. Hudobna soldateska, ki je stazila naš pekeli, si je izmislija novo muško: lepega dne so odločili pol dvorišča z debelo žico in razglasili, da naj se nihče ne drzne stopiti na onostran. »Kdor se je dotakne, naj si si pripiše posledice,« nam je zabijal korporal. »S kopitom mu razbijem glavo — kdo godrnja? Kuš, srbski pes!«

Žica je bila napeta jedva poldrugi meter pred našim hlevom; bili smo oropani poslednje svobode, ki nam je ostala dotlej. In tik ob žici je korakal zlobnook Tevton s težko enometko na ramah...

Škripali smo z zobmi, a žice se nismo dotikali; naše glave so se nam zdele predragocene, da bi jih spravljali v opasnost s trmastim uveljavljanjem svojih jetniških pravic. Tu žica, tam puškinjo kopito — bilo je škoda besed! Edini Hejslovan ni hotel razumeti položaja.

»Za Boga,« nas je moril zvečer v baraki, »premislište, hudiče krščanski!«

Kdor se dotakne žice — lop-ga bodo po glavi... Ali je to mogoče? Že naše jetništvo je nezakonito, naj nam ne vedo česa očitati; drugače bi nas vendar sodili, jelite? Mi smo tako rekoč dobri državljani. In zdaj nam napno tik pred vrati žico, češ gorje, ako jo primeš s prstom... Ali je to pravica? Ne, gospoda, to je kričeče kršenje osebnih svobode in očividna zloraba uradne oblasti: dvojen zločin po avstrijskih paragrafi! Kdor bi koga zaradi žice s kopitom po glavi, bi bil morilec, gospoda moja, in bi moral priti na vešala, dokler avstrijski zakon kaj velja. Rad bi videl tistega divjaka! Ne, ne, tega se ne bodo upali.

Dolgo se ni upal niti on. Toda žica pred barako ga je vabila s čarobno silo kakor da se je v nji vteslilo vse njegovo strmenje in ves njegov dvom. Postala mu je simbolična meja med pravom in brezpravjem: dotaknil bi se je in bi spoznal, kaj je in česa ni! Ako je stopal ob nji, so mu izvali v rokah smukoviči, električni krči, kakor bi ga nekaj neodoljivo mamilo, naj poizkusi.

Usodnega dne sem slonel med vrati barake in željno strmel na prašno plo-

To in ono.

Charles Chaplin.

Iz življenja najpopularnejšega filmskega komika.

Charles Chaplin... Pri nsa ne toliko znan filmski junak, uživa svetovni sloves, in ni ga kmalu igralca, ki bi bil tako popularen, kot je baš on. »Charlie«, kakor ga nazivajo Amerikanci, ni bil rojen pod srečno zvezdo. Rojen je bil pred približno 35 leti v Parizu, mladost pa je preživel v najbolj zakonem in umazanem delu Londona. Njegova mati je bila nekoč igralka, ni pa mogla kasneje dobiti zaposlenja pri gledališču in je prišla za vsako delo, da je lahko preživljala sebe, Charlesa in njegovega polbrata Sidneyja. Polagoma je morala prodajati pohištvo, komad za komadom in končno je ostala samo še ena žimnica. Nazadnje je morala oddati oba otroka v zavetišče, kjer sta tudi preživela del svoje mladosti.

Ko sta bila odpuščena iz sirotišnice, sta ostala oba dečka na ulici. Opravljala sta najnižje posle, čistila čevlje, vlačila kovčke in prodajala časopise. Charles si je tudi na ta način služil denar, da je plašal. In ker je delal pri plesu dobre grmase, si je prislužil marsikatero denarce. Sidney se je naučil korneta in je dobil mesto na neki ladji, Charles je kmalu odpotoval v Pariz.

Nekega lepega večera se je »Charlie« vzpenjal po visokem Efilovem stolpu. Pričvrstil je na vrhu 300 m dolgo vrv, na katero se je obesil. — V zadnjem hipu — Charlie je že cepetal z nogami med nebom in zemljo, — je nekdo pristopil in prerezal vrv. »Kaj ste storili,« je kričal Charlie. »Prerežate ste vrv, ki sem si jo samo izposodil, in ki bi jo moral po moji smrti vrniti.« »Po vaši smrti?«, je smeje odvrnil tujec. Nato Charlie ni vedel odgovora. Neznane je nato obupane mu Charlju preskobel mesto pri pariškem pogrebem zavodu. Kdor je videl Charlja z ožnim izrazom na obrazu in kako je široko rcal poleg mrtvaškega voza, se je moral smejati, tak vtis je napravil nani. Skratka, Charlie je bil s svojim rcanjem nemogoč za pogreba. Zato je bil določen za kočijaža. Charlie je bil naravnost vzoren kočijaž — dokler mu ni vrag zmečkal štrane. Nekega lepega dne je čakal duhovnika baš pred hišo žalosti z vozom: duhovnik je blagoslovil krsto in pogrebi so jo položili na voz. V tem hipu pa se je mimo pripeljala v avtomobilu znana pariška igralca, čije ljubezniv pogled in nasmeh je Charlja tako zmečkal, da je ošvrknil konje in jo v dvem diru ubral za avtomobilom, ki je drvel naravnost na dirkališče. Bil je prizor za bogove, ko je Charlie skoraj istočasno kot avtomobil, na svojem mrtvaškem vozu, pridrvel na dirkališče. Charlie je tam obstal in z roko na srcu občudoval svoj ideal...

Naravno, da je imela zadeva neugodne posledice za ubogega Charlja. Zaposliti je moral službo. Nekaj časa se je šepotal po svetu, nato pa je zbral svoto denarja, se vkrcal na ladjo in odpotoval v Ameriko.

Pričela se je njegova karijera navzgor. Leta 1913 je nstopil Charlie prikrvat v gledališču v Kansas City. Igral je samo komične vloge in imel je okoli 40 dolarjev plače na teden. Se isto leto pa je šel Charlie h kinu, kjer je imel 100 dolarjev plače. Napredoval je v svojem poklicu tako, da je kmalu postal eden najpopularnejših komikov. Zaposlil je kmalu svoje mesto pri Senettu in vstopil v službo pri družbi »Mutual«. Imel je 10.000 dolarjev plače in posebej še na leto 150.000 dolarjev doklade. Pred leti pa je ustanovil sam filmsko podjetje in danes je eden najpremožnejših Amerikancev.

NAJGLASOVITEJŠI LONDONSKI VLOMILEC UMRL.

Pred kratkim je umrl v birminghamskih zaporih 80letni William Carthy, ki je užival sloves, da je pol stoletja preživel v zaporih. V različnih ječah Anglije je presedel celih 48 let. Tri dni pred smrtjo svojo je star lopov še praznoval svojo 80. letnico William Carthy je bil najglasovitejši tat in vlomilec na Angleskem. V nasprotju s svojimi tovariši se ni špešal. liziral na gotovo stroko, temveč je ukradel vse, kar mu je prišlo pod prste. Svoj plen

je takoj zakopal na varno, ker je bil vsak hip pripravljen, da ga primejo. Če so ga res zasačili in je nato svojo kazen odsele, je odšel po dokapane stvari in je nato razkošno živel, dokler je šlo. Če mu je zmanjkalo denarja, je odšel znova na posel. Navzlic spretnosti pri izvrševanju tatinskega poklica, ni nikdar napravil večjega plena. Zadovoljil se je z uspešno izvedenimi manjšimi tatvinami in je bil kmalu ena najbolj znanih osebnosti med londonskimi lopovi. Najraje je okradel sodnike in sodne funkcionarje, ki so ga obsodili.

Neke noči je vdrl v poslopje predsednika sodišča v Birminghamu. Na dvorišču sta bila vprežena dva polnokrvna žrebca in v žemalnem zločinu je bliskoma dozorela ideja, da se masžeje nad sodnikom na ta način, da mu odpelje konje in voz. Svoj načrt je res izvršil. V vozu je našel slučajno livrejo sluga in jo oblekel. Par minut kasneje je že drdral po birminghamskih ulicah. Med vožnjo je ustavil voz, se jel razgovarjati s stražnikom in ga nato povabil, da prisede. Vozil ga je po celem mestu okoli. Seveda je policist drugi dan napravil dolg obraz, ko je zaznal, da ga je vozil po mestu veliki lopov William Carthy.

Vsaki želji

ustreza letos zaloga jesenskih površnikov, raglanov, zimskih sukenj. Kvaliteta izborna. Cene nizke! Zato le k trdki

Drago Schwab, Ljubljana
66 T

Lakota v Rusiji.

Kot poročajo iz Rige grozi Rusiji zopet strašna lakota. Že pred precej časa so prihajale razne novice, da se bliža nova katastrofa, enaka oni leta 1922, in te se sedaj potrjujejo, o tem ni več dvoma. Pred nedavnim je Dzeržinski, bivši poveljnik čke, javno na nekem zborovanju v Moskvi ožigosal površnost, s katero delajo vladni statistični uradi, ki objavljajo napačne številke o žetvi in na ta način varajo vlado ter so tako omogočili izvoz velikih količin žita, kar sedaj vlada zelo obžaluje.

Ali se res ni mogoče ogniti katastrofi? Ali je res pet milijonov oseb, kot se govorijo, obsojenih, da poginejo od gladi?

Zaenkrat vlada v Rusiji splošno vzemirjenje in bojazen. Vladni listi skušajo samo na ta način pomiriti prebivalstvo, da izjavljajo, da bo lakota šele v dveh mesecih dosegla svojo kritično točko. Za poblajanje lakote pa boljševiška vlada menda ni mna mnogo načrtov, kajti »Pravda« meni, da je najbolje če se stvorijo »druženja revnih poljedelcev«. S tem seveda lačni še daleko ne bodo nasičeni.

Misel na strašno šibo pa že silno razburja ljudstvo in najverjetnejše povesti se širijo med njim. Na stotine kmetov je že zapustilo svoje rodne vasi in odšlo v pokrajine, o katerih govore, da tam kruha ne bo zmanjkalo. To gibanje je posebno močno v gubernijah Caricinu, Samari, Saratovu in Astrakanu, odkoder odhajajo cele karavane kmetov ki vlačijo seboj svojo živino in bežijo proti jugu in predvsem proti Ukrajini. Mestoma so se že vršile prave bitke med njimi in vladnimi organi, ki so hoteli zabraniti dohod teh izseljencev.

To gibanje neprestano narašča in morada se bo zgodilo, kot leta 1922, da hito množice izseljencev v smeri proti Indiji, kjer sedi baje mogočen car na prestolu in razdeljuje obilno hrano vsem, ki ga prihajajo prositi.

Ni čudnega, če bodo napadle nalezljive bolezni narod, oslabljen od lakote. V nekaterih pokrajinah je zdravstveno stanje že itak skrajno slabo. Izvestija uradni list moskovske vlade, javlja v predzadnji številki, da je bilo meseca maja v Ukrajini 298.000 malarije. Umrljivost je posebno velika na desnem bregu Dnestra, in v premoških ob Doncu uničuje ljudstvo neke vrste vročica, zoper katero se zdravniki borijo zaman. Cele vasi so že izumrle in njih žetev, ki ravno v tem delu Rusije prav do bro kaže, je izgubljena.

Nasprotno pa je v Donski pokrajini in v drugih jugovzhodnih deželah po poročilih uradnih »Izvestij« žetev silno slaba: v Donskem okrožju ni od 1.120.000 nasejanih desjatn 250.000 dalo ničesar. V drugih ju-

govzhodnih pokrajinah tvori število polja, ki so ostala nerodovtina, 958.000 desjatn. V okraju Caricinu ne bo 90% obdelanih polj dalo nobene žetve.

Vključ temu pa tudi danes, kot je bilo to leta 1922, ne manjka ljudi, ki poveljujejo boljševiško upravo. Ti spet trdijo, da je lakota naraven pojav, ki se je pokazal že večkrat pod carskim režimom. Proti tem izgovorom pa priča eden prerokov Lenina, ve vere, Friedrich Engels, prijatelj in tovariš Karla Marksa, ki je pred tridesetimi leti razlagal vzroke lakote, ki je takrat razsajala po Rusiji, in dejal, da je temu kriva čudna gospodarska politika tedanje ruske vlade, ki je vključ slabi žetvi pustila izvažati velike količine ruskega žita. Engels je dognal, da je prvi vzrok lakote, slaba vladna politika.

Danes se vrši čisto isto, kot pod prejšnjo carsko vlado. Pomestiki, bivši veleposelniki, njegova ogromna posestva in žitne poljane so prešle v roke sovjetske vlade, ki prodaja tu požeto žito v buržujske države v Evropi in Ameriko, da si okrepi v njih svoj ugled. Uspehi ruske diplomacije, ki jih mislijo pridobiti na ta način, pa so kupljeni z gladovanjem in umiranjem tisočev kmetov in delavcev!

V inozemstvu, posebno v krogih ruskih izseljencev bo pri vesti o lakoti v Rusiji spet vstalo upanje, da se morda vendarle bliža konec boljševizma. Toda to je le malo verjetno. Oni, ki so ostali v Rusiji, se smejejo tej hipotezi. Kot leta 1922, tudi danes lakota le odvrca množice ljudstva od politike in jih dela bolj apatične kot sploh kdaj prej.

Množice ljudstva, ki bežijo pred lakoto, gredo v smeri proti Kavkazu in Ukrajini, ne pa proti Petrogradu in Moskvi, kjer prebivalstvo itak že izumira. Boljševiška statistika namreč javlja, da ima sedaj Petrograd 1.240.000 prebivalcev, med tem ko je imel leta 1917. štiri milijone.

Modne liste

pariške, dunajske, londonske in hrvaške ima vedno v veliki izbiri
Narodna knjigarna o Ljubljani.

Razgled po slovanskem svetu.

—s Lužiški Srbi »zatirajo« Nemce. Kdor količjak pozna razmere v slovanski Lužici, si ne more nikoli misliti, da je kaj takega mogoče. Ker tega niti »zatirani« Nemci v Lužici niso vedeli, jim je to povedal germanski pater Goerlich, o čigar poljskem rodu se je dosti govorilo. Stvar je bila takale: Ob priliki desetletnice začetka svetovne vojne so se po cel Lužici odpravili spomeniki padlim vojakom. Kljub temu, da je bila večina padlih vojakov Srbi, so imeli spomeniki nemške napise in pri odkritjih se je govorilo nemški in srbski. V čisto srbski vasi Vorklerich (Räckelwitz) pri Kamnici so postavili občan spomenik s srbskim napisom. Pa to še ni bilo vse. Ker so bili vsi padli vojaki Srbi in se ni nihče oglašal k nemškemu govoru, je govoril župnik Sevdik iz Krošče pri odkritju spomenika samo v srbskem jeziku. To je tako razburilo germanskega jezuita Goerlich (iz Gornje Šlezije, ki govori gladko poljski), da je v slavnostnem trenutku izgubil razsodnost ter napadel splošno spoštovanega župnika Sevdika zato, ker ni imel ob spomeniku tudi nemškega govora. Župnik Sevdik mu je odgovoril in pojasnil, da ni nihče zahteval, da bi govoril nemški in da je sodil, da v čisto srbski vasi ima prav lahko samo srbsk govor. Goerlich je zadevo sporočil nemškemu listu, ki je prinesel članek o zatiranju Nemcev, ker se je srbskemu prebivalstvu govorilo samo srbski in ne tudi nemško. Zadeva je bila prijavljena okrajnemu glavarstvu, ki pa ni našlo v samorbskem govoru v slovanski vasi nič protidržavnega. Župnik Sevdik, ki je znan kakor srbski pesnik, se je s tem zagovorom srbskega jezika globoko zapisal v srca vseh rodoljubnih Lužičanov.

Nočno lekarniško službo imajo:

Uster, Sv. Petra cesta.

Prohaska, Jurčičev trg.

Današnje prireditve v Ljubljani:

Kino Tivoli: »Boginja osvete«.

Kino Ideal: »Kraljica Moulin Rouge«.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

skov dvorišča, ki nam je bila prepovedana. Debelca hlevska muha mi je sedla na golo temo; pregnal sem jo, pogledal za njo in uzrl Hejslovana, stoječega tik ob žici. Ogovarjal je vojnika, ki je zehal tri korake od njega ter zaničljivo motril vsiljivca.

»Gospod vojnik,« — naš znanec je rad in čisto dvoril stražarjem, — »gospod vojnik, da vas nekaj vprašam: ali je prepoved glede žice resna? To vendar ni mogoče?... Pomislite: mi smo zaprti takorekoč v nasprotju z veljavnimi zakoni. Zakon prepoveduje vsako internacijo. Dobro. Kako šele prepoveduje, da bi tebi nič meni nič razbili glavo človeku, ki se brez žalega namena dotakne običajne železne žice, ne da bi jo le količjak poškodoval!«

Tako govoreč je ponevedoma iztegnil prst in ga je položil na žico! Zgodilo se je, kakor bi trenil: leni vojnik je po bliskovito strgal puško z ramena, zavrtil jo in treščil jetnika z vso silo po glavi. Solzislav Hejslovan se je zvrnil brez glasu.

(Konec prihodnj.)

5311

Potrži globoke žalosti naznanjamo pretresljivo vest, da nam je kruta smrt ugrabila našo ljubečo in predobro mamo, staro mamo, teto in tačko, gospo

Jedert Tomazin

ki je danes ob 9. mirno in boguvdano preminula v 87. letu.

Pogreb bo v četrtek, 11. t. m. ob 8. zjutraj. Sv. maše se bodo služile tu v farni cerkvi.

Šmartno pri Litiji, 9. septembra 1924.

Neutolažljivi ostali.

Brez posebnega obvestila.

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta 46 Telefon 379 mestni tesarski mojster Telefon 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrejša za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. 28 Tovarna furnirja.

Nosim

perilo, kravate, rokavice, nogavice itd. od turške

A. Sinkovec nasl. N. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Povečanje slik

po vsaki poslani fotografiji v najmodernejši in umetniški izdelavi.

Izdelava slik v tušu, sepiji, koloritu, akvarelu in olju.

V vsaki željeni velikosti.

Izdelava dopisnih kart v bakrotisku in bromsrebru (originalne fotografije).

Zahtevajte cenike in obračunje se na edini zavod v deželi:

Umetniško nakladni zavod

Jos. Čaklovič, Zagreb,
Meduličeva ulica 12. 42 T

VEROUK

od dr. Svetine, ki je sicer razprodan,

ima še v zalogi

Narodna knjigarna, Ljubljana.

NAZNANILO.

Cenjene odjemalce in p. n. občinstvo opozarjam na svoj novo ustanovljeni

torbarski obrat

kjer se izdelujejo potne torbe, kasete in kovčegi iz usnja in platna v raznih formah in velikostih. Sprejemajo se tudi naročila za specialne torbe in kovčge n. pr. za razne vzorce, za trgovske potnike i. t. d.

Velika izbira raznih torbic in kovčgov od najmanjših do največjih.

IVAN KRAVOS

Aleksandrova 13. MARIBOR Slomškov trg 6. 5759

Vsem

59 T

ki hočejo dobro kavo piti, priporočamo izvrstno našo pravo domačo

kolinsko cikorijo.

Parketne desčice

iz slavonskega hrasta in bukove dobavljani v vsaki množini najceneje 5277

Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica 22, Telef. 513

STEZNIKE

(moderce) po životni meri priporoča

Ana Butler
Dunajska cesta 6-II
v hiši lekarne Piccoli.

Sanatorium

dr. K. Szegő

za odrasle i. djecu

Abbazia (Italija) 69 T

dietno liječenje za debeljanje i krepčenje. Prvorazredni zavod za bolešne na srcu, na ovapnenju žila. Promjene (Stoffwechsel) za ženske i živčane bolezni. Djeca od 7 godina primaju se i bez pratnje.

Robert Smielowski,

arhitekt

in mestni stavbenik

Rimska cesta 2.

Izvršuje načrte in proračune, prevzema stavbna dela vseh vrst, kakor tudi presojanje in cenitve po solidnim in najugodnejšimi pogoji.

Zidna opeka

od lastne opekarne na Viču, priznana kot najboljša kakovost, in od skladišča, Opekarska cesta 18, po najnižji dnevni ceni. 50 T

„Kakšen razloček“ zaključ presenečen ki poskusi isto juho ali prikuho brez „Juhana“ in z „Juhanom“!

5.207

Pisemski papir

priporoča

Narodna knjigarna.

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar. Plačuje se vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanj pa Din 5—

Prodaj

Moško kolo

se prodaja. — Ogleda se: Domobranska cesta 7/L, od 12. do pol 2. popoldne. 5818

Kunja boa (Marder),

dobro ohranjena, se zelo ugodno prodaja. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 5816

Nizki moški čevlji

št. 45 (amerikanski). — močno ročno delo, ugodno napredaj. — M. Kotar, čevljar, Dunajska cesta 9/II. 5806

Gramofon

z 42 ploščami (lepe slovenske, francoske, nemške vsebine), dobro ohranjen — se za 1000 Din prodaja. — Poizve se: Hradeškega vas 32 (pod Golovcem). 5809

Lokali

V najem

se vzame trgovina z mešanim blagom na prometnem kraju event. v poznejši nakup. — Ponudbe pod »Promet/5773« na upravo »Slov. Naroda«.

Išče se garaža

po možnosti v sredini mesta. — Pismene ponudbe z navedbo najemnine pod »Garaža/5777« na upravo »Slov. Naroda«.

Kupim

Bukova drva

kupijo po najvišji ceni — Družba »Ilirija«, Kralja Petra trg 8. 5814

Službe

Trg. pomočnik,

sedaj v specerijski trgovini, želi premeniti službo v manufakturno trgovino kot mlajša moč. — Cenj. ponudbe pod »Zanesljiv/5808« na upravo »Slov. Naroda«.

Učenec

poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, ki ima vso preskrbo pri starših, se sprejme v trgovino specerijskega in mešanega blaga v Ljubljani. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 5812

Stanovanja

Meblovana soba se odda s 15. septembrom. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5815

Iščem stanovanje

ene, dveh ali treh sob, ozir. sobe z uporabo kuhinje. — Ponudbe pod »Mira/5805« na upravo »Slov. Naroda«.

Na stanovanje in hrano

se sprejmeta dve dijakinji ali dijaka. — Kje, pove uprava »Slovenskega Naroda«. 5790

Prazno sobo

s posebnim vzhodom, v sredini mesta — išče gospa, ki je ves dan odsotna. — Ponudbe pod »Sredina/5807« na upravo »Slov. Naroda«.

Mesečno sobo,

pripristo, z zajtrkom, v bližini glavnega kolodvoza — iščem s 1. oktobrom. Sem ves dan odsoten. — Ponudbe pod »Železniški uradnik/5813« na upravo »Slov. Naroda«.

Posojila

60.000 K posojila iščem proti 40odstotnim obrestim ter vključbi na prvo mesto. — Cenjene ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Priložnost št. 142/5791«.

Nepremičnine

Enonadstropna hiša z vrtom

in zemljiščem se po jako ugodni ceni takoj prodaja. — Poizve se v Ljubljani, Opekarska cesta 10. 41/T

Dopisovanje

Dvignite pisma!

v upravi »Slov. Naroda«: »Krupira št. 89.072«; »Mirni dom 5401«; »Milko«; »Prodajalec 5269«; »Predplačilo 4746«; »Tujetna 5461«; »Sreča 5423«; »Srečen ni, kdor srečo uživa sam 5100«; »Trgovina 5444«; »Ugodna prilika 4215 10«; »Zanesljiv 5305«.

Razno

Gosli poučuje

bivši učitelj konservatorija po znižanih cenah. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 67/T

Preoblikovalnica

damskih in moških klobukov se priporoča. — Barborič-Završan, Ljubljana, Mestni trg 7. 5721

Perje,

kokoške, račje in gosje, puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni — trdka E. Vajda, Čakovec. 52/T

Gostilničarjem in restavratorem

se priporoča za nakup papirnih serviletov trdka M. Tičar, Ljubljana. 3592

Ia. Trapist sir

punomastan, Ia. Tilsiter sir, čajni maslac razaslije iz umjerene cijene mljekarne Karlo Laznički, Dežanovce. 5792

»Wertheim«

blagajne priporoča — Ljubljanska komerc. družba, Ljubljana, Bleiweisova cesta 18. 3476

Trboveljski premog in drva

dobavlja DRUŽBA ILIRIJA Ljubljana Kralja Petra trg št. 8. Plačilo tudi na obroke. Telefon 220. 272

Opozorjam

gg. trgovce in gostilničarje, da imam vedno prvovrstni polemdolec, polnomastni Trapist, Groyer, Tilsiter in čajno maslo po najnižji ceni v zaglogi. — Iv. Kos, mlekar, na Bohoričeva ulica 28, Ljubljana 5703

Koverta

priporoča

Narodna tiskarna

Prima usnjato blago vzorci, ki so se za velesejem zakasneli: damske torbice, denarnice, doze za smotke iz najbolje nemške tvornice »Karstadt & Co., Hamburg«, se posamezno zelo ceno razprodajajo. Le od 3. do 7. ure popoldne do 13. septembra 1924 v hotelu »Tivoli«, soba št. 21. 5810

Šivalni stroji in deli za kolesa

za rodbinsko in obrtno rabo so edino

JOSIP PETELINCA znamke GRITZNER in Adler

Ljubljana

ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

Radi smrti se prodaja v Novem Sadu prvovrstni, najbolj uveljavljeni in najmoderneje urejeni 5804

zobozdravniški atelje.

Natančneje pri oglas. zavodu SCHMOLKA, Novi Sad, Putoški put 2.

Gozdarska uradnika.

Graščina dr. Alfreda Windisch-Grätz v Rogatcu išče gozdarskega pristava in gozdarskega strežnika (Forstwart). 5795

Prosilci z obsovlirano višjo gozdarsko šolo oziroma z nižjim državnim izpitom, večji slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, jugoslovanski državljani, naj vpošljejo svoje prošnje z živopisom in prepisi spraveval na Graščinsko ravnateljstvo dr. Alfreda Windisch-Grätz v Rogatcu, Slovenija.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš presrečno ljubljani brat oz. svak, stric, gospod

Jakob Terpinc,

hišni posestnik, gostilničar in prevoznik

po dolgi, mučni bolezni, dne 10. septembra t. l., previden s tolažili sv. vere v 66. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika se vrši dne 11. septembra t. l. ob 5. popoldne iz hiše žalosti, Tržaška cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Vsem, ki so pokojnika poznali, ga priporočamo v blag spomin in molitev.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi trnovski dne 12. septembra t. l. ob 8. uri.

V Ljubljani, dne 10. septembra 1924.

Avugust Terpinco, brat. — Franja Vidmar roj. Terpinco, sestra. — Vsi ostali sorodniki. 5819

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVA Din 18,300.000—

:: Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje ::

Brzjavni: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

POPRUZNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd